

SETUL DE INSTRUMENTE PENTRU EVALUAREA CONCURENȚEI

PRINCIPIILE

DE EVALUARE A CONCURENȚEI

Setul de Instrumente pentru Evaluarea Concurenței

Volumul I: Principiile de evaluare a concurenței

Versiunea 2.0

ORGANIZAȚIA PENTRU COOPERARE ȘI DEZVOLTARE ECONOMICĂ

OCDE reprezintă un forum internațional de dezbateri prin intermediul căruia 34 de guverne cooperează pentru identificarea celor mai adecvate soluții la provocările economice, sociale și de mediu ale globalizării. The OCDE se află în prima linie a eforturilor de a înțelege și pentru a permite guvernelor să răspundă la noile evoluții și îngrijorări, cum ar fi guvernarea corporatistă, economia informațională și provocările ridicate de îmbătrânirea populației. Organizația oferă un cadru pentru ca guvernele să poată compara experiențele de politică, să caute răspunsuri la problemele comune, să identifice bunele practici și să poată coordona politicile interne și internaționale.

Statele membre ale OCDE sunt: Australia, Austria, Belgia, Canada, Chile, Cehia, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Islanda, Irlanda, Israel, Italia, Japonia, Coreea, Luxembourg, Mexic, Olanda, Noua Zeelandă, Norvegia, Polonia, Portugalia, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia, Elveția, Turcia, Marea Britanie și Statele Unite ale Americii. Comisia Europeană și Comunitățile Europene iau parte la lucrările OCDE.

Publicația OCDE diseminează rezultatele reuniunilor și cercetărilor Organizației în domeniul economic, social și de mediu, precum și convențiile, liniile directoare și standardele agreeate de către membrii acesteia.

Prezenta lucrare se află sub responsabilitatea Secretarului General al OECD. Părerile exprimate și argumentele incluse într-aceasta nu reflect neapărat opiniile statelor membre OECD.

© OECD 2011

Puteți copia, descărca sau tipări materialele OCDE pentru utilizare în scopuri personale și puteți include extrase din publicațiile, bazele de date și produsele multimedia ale OCDE în documentele, prezentările, blogurile, paginile de internet și materialele didactice ale dumneavoastră, cu condiția să menționați OCDE ca și sursă și deținător al drepturilor de autor. Toate solicitările de utilizare publică sau comercială sau drepturi de traducere vor fi transmise la adresa rights@oecd.org. Cererile de permisiune de fotocopiare a porțiuni din prezentul material în scopuri publice sau comerciale vor fi transmise direct la Copyright Clearance Center (CCC) pe adresa info@copyright.com sau la Centre français d'exploitation du droit de copie (CFC) contact@cfcopies.com.

CUVÂNT ÎNAINTE

Un grad ridicat de concurență poate îmbunătăți performanța economică a unui stat, să deschidă oportunități de afaceri cetățenilor acestuia și să reducă costul bunurilor și serviciilor la nivelul întregii economii. Totuși, numeroase legi și reglementări restricționează concurența pe piață. Multe dintre acestea depășesc sfera necesarului pentru a atinge obiectivele propriei politici. Guvernele pot reduce restricțiile care nu sunt necesare prin aplicarea „Setului de instrumente pentru evaluarea concurenței” al OCDE. Setul de instrumente oferă o metodologie generală de identificare a constrângerilor care nu sunt necesare și de dezvoltare de politici alternative, mai puțin restrictive care să atingă totuși obiectivele de guvernare. Unul dintre elementele principale ale Setului de instrumente este un checklist pe teme de concurență care adresează o serie de întrebări simple pentru a depista legi și reglementări cu potențial de restricționare a concurenței. Acest test concentrează limitatele resurse guvernamentale asupra zonele în care evaluarea concurenței este imperios necesară.

Aceste materiale pot fi folosite de guverne în trei modalități diferite:

- La evaluarea propunerilor de legi și reglementări (de exemplu, prin programe de evaluare a impactului legislativ)
- La evaluarea legilor și reglementărilor deja existente (la nivelul întregii economii sau în sectoare specifice)
- Prin organisme guvernamentale implicate în dezvoltarea și revizuirea de politici, cum ar fi ministerele care dezvoltă legi sau autoritatea de concurență la evaluarea impactului reglementărilor asupra concurenței

Setul de instrumente este conceput pentru utilizarea descentralizată la nivelul întregului guvern atât la nivel național, cât și la nivel sub-național. Motivul pentru care materialele au fost dezvoltate cu acest grad ridicat de flexibilitate ține de faptul că restricțiile asupra concurenței pot fi implementate la numeroase niveluri diferite ale guvernului și evaluarea concurenței poate fi utilă la toate aceste niveluri. De fapt, unul dintre exemplele cele mai de succes de reformă pro-concurență a fost

momentul în care, într-un sistem federativ, Australia a implementat reforme amble, pro-concurență atât la nivel național, cât și la nivel de stat la jumătatea anilor 90. Din acel moment, Australia a cunoscut o performanță economică semnificativă, cu o creștere puternică și constantă, ceea ce a dus economia Australia de la stadiu de economie de mijloc la una dintre economiile de top din OCDE.

Materialele cuprinse în Setul de instrumente sunt concepute pentru a fi utilizate de către oficiali fără o formare specializată în domeniul economiei sau concurenței. La nivel instituțional, lista utilizatorilor potențiali poate include ministere, legislature, birouri ale liderilor din guvern, guverne și evaluator externi ai politicii. Setul de instrumente de evaluare a concurenței este disponibil în mai multe limbi pentru a încurajare utilizarea și adoptarea acestuia pe scară largă.

Ghidul de evaluare a concurenței oferă o ghidare tehnică detaliată asupra aspectelor cheie de care trebuie ținut cont atunci când se efectuează o evaluare a concurenței și oferă câteva exemple de evaluare a concurenței. Acest volum este completat de volumul *Principiile de evaluare a concurenței*, care oferă o introducere în Checklist-ul de concurență, și ilustrează beneficiile concurenței și demonstrează cum unele guverne evaluează efectele politicilor asupra concurenței. Cele două volume constituie Setul de instrumente de evaluare a concurenței. Materiale suplimentare pot fi găsite pe site-ul OCDE, www.oecd.org/competition/toolkit.

MULȚUMIRI

Setul de instrumente pentru evaluarea concurenței a fost dezvoltat de Grupul de lucru nr. 2 din cadrul Comitetului de Concurență cu contribuția membrilor numeroaselor delegații la OCDE, atât din partea membrilor și a non-membrilor.

La nivelul Secretariatului OCDE, materialele au fost redactate de Rex Deighton-Smith, Sean F. Ennis, Vivek Ghosal și Marta Troya-Martinez. Proiectul de evaluare a concurenței este condus de Sean F. Ennis din partea Diviziei de Concurență. Wendy Houet, Laurence Langanay și Edward Smiley au contribuit la pregătirea documentației.

CUPRINS

Capitolul 1. Evaluarea Concurenței Și Checklistul De Concurență.....	7
Capitolul 2. Cum Beneficiază Consumatorii De Pe Urma Concurenței	19
Capitolul 3. Includerea Evaluării Concurenței În Activitățile Guvernului	25
Capitolul 4. Integrarea Evaluării Concurenței În Analiza Impactului Reglementărilor	33
Anexă Recomandările Oecd Cu Privire La Evaluarea Concurenței	63

CAPITOLUL 1

EVALUAREA CONCURRENTEI ȘI CHECKLISTUL DE CONCURRENTĂ*

Acest capitol descrie checklistul de concurență și rolul acestuia în procesul de evaluare a concurenței. Cititorii familiarizați cu acest domeniu pot trece la volumul asociat, mai tehnic, cu titlul *Ghidul de evaluare a concurenței*.

1. Introducere

Acțiunile guvernului au scopul de a promova și proteja importante obiective ale politicii publice. În general, există mai multe opțiuni pentru atingerea acestor obiective. Deoarece consumatorii au o situație mai bună atunci când există un grad mai ridicat de concurență, este important să se evalueze efectele asupra concurenței atunci când se aleg aceste opțiuni.¹

Acest set de instrument prezintă felul în care se efectuează această evaluare. El oferă o metodă practică care poate fi utilizată de autoritățile de reglementare și legiuitori pentru identificarea restricțiilor importante asupra concurenței, și, pe cât posibil, evitarea acestora. Consiliul OCDE recomandă evaluarea concurenței (vezi Anexa A).

Metoda utilizează, într-o primă etapă, un set de întrebări, un Checklist de concurență, care indică momentele în care propunerile de legi și reglementări pot afecta semnificativ concurența. Acest checklist ajută factorii politici să se concentreze pe posibilele probleme de concurență în din primele etape ale procesului de dezvoltare de politici.

În timp de majoritatea reglementărilor nu ridică un risc de afectare semnificativă a concurenței, procesul de evaluare a concurenței, al cărei primă etapă

* Acest capitol a fost pregătit de Sean F. Ennis folosind studiile mai detaliate pregătite Rex Deighton-Smith și Vivek Ghosal.

¹ Exemplele de beneficii ale concurenței se regăsesc în Capitolul 2.

este checklistul, oferă cadrul analitic necesar autorităților de reglementare și legiuitorului pentru a reduce sau evita posibilele probleme legate de concurență. Face acest lucru ajutându-le să identifice alternativele posibile care ar putea reduce sau elimina posibilele efecte negative asupra concurenței, continuând să atingă obiectivele politicii.

Cealaltă parte a acestui capitol descrie cele patru categorii de întrebări din Checklistul de concurență și primii pași pe care factorii politici ar trebui să-I facă dacă răspunsul la respectivele întrebări este “da.”

2. Există limitări ale numărului sau gamei de furnizori? (Checklist A)

Limitarea numărului de furnizori conduce la riscul de creare de putere de piață² și la reducerea concurenței. Când scade numărul de furnizori, poate crește posibilitatea concurenței reduse (sau a alierii) între furnizorii rămași, la fel și posibilitatea ca furnizorii rămași să crească prețurile. Rezultă o scădere a concurenței care reduce motivația de a răspunde cu eficacitate cererilor consumatorilor și care poate reduce inovația și eficiența economică pe termen lung. Deși există motive solide pentru care factorii politici pot uneori limita numărul sau gama furnizorilor, după cum se va vedea mai târziu, beneficiile pentru politică reprezentate de limitele asupra intrării trebuie comparate cu grijă cu faptul că ușurința intrării de noi furnizori poate împiedica furnizorii să-și exercite puterea de piață.

Checklist-ul de concurență

Ar trebui efectuată o evaluare a concurenței dacă propunerile au oricare din următoarele 4 efecte:

(A) Limitarea numărului sau gamei de furnizori

Aceasta se poate întâmpla dacă propunerea:

- 1 Oferă drepturi exclusive unui furnizor de a oferi bunuri sau servicii
- 2 Stabilește o licență, o autorizație sau aprobare ca și condiție de funcționare
- 3 Limitează posibilitatea unor anumiți furnizori de a oferi un bun sau un serviciu

² Puterea de piață a furnizorilor reprezintă posibilitatea acestora de a crește prețul pentru a face profit, de a scădea calitatea sau de a scădea inovația față de nivelurile care ar exista pe o piață concurențială.

- 4 Crește semnificativ costul de intrare sau ieșire de pe piață al unui furnizor
- 5 Crează o barieră geografică în calea posibilității companiilor de a oferi bunuri, servicii sau muncă sau de a investi capital services or labor, or invest capital

(B) Limitarea posibilității de concurență a furnizorilor

Aceasta se poate întâmpla dacă propunerea:

- 1 Limitează posibilitatea vânzătorului de a stabili tarife pentru bunuri și servicii
- 2 Limitează libertatea furnizorilor de a-și face publicitate la bunuri sau servicii
- 3 Stabilește standarde de calitate a produsului care conferă un avantaj anumitor furnizori sau care depășesc nivelul pe care clienții bine-informați l-ar alege
- 4 Crește semnificativ costurile de producție pentru diverșii furnizori față de alții (mai ales prin tratarea companiilor deja existente pe piață diferit de nou-intrați)

(C) Reducerea stimulentei furnizorilor de a concura

Aceasta se poate întâmpla dacă propunerea:

- 1 Crează un regim de auto-reglementare sau co-reglementare
- 2 Necesită sau încurajează ca informațiile cu privire la producția, prețurile, vânzările sau costurile furnizorilor să fie publicate
- 3 Scutește activitatea unui anume grup din industrie sau unui grup de furnizori de acțiunea legislației generale de concurență

(D) Limitarea opțiunilor și informațiilor disponibile clienților

Aceasta se poate întâmpla dacă propunerea:

- 1 Limitează posibilitatea consumatorilor de a decide de unde achiziționează
- 2 Reduce mobilitatea clienților între diverșii furnizori de bunuri sau servicii prin creșterea explicită sau implicită a costurilor de transfer de la un furnizor la altul
- 3 Modifică fundamental informațiile necesare cumpărătorilor pentru a putea face achiziții eficiente

2.1 *Acordarea de drepturi exclusive (Checklist A1)*

Acordarea unui drept exclusiv de a produce un anumit tip de bunuri sau de furniza un anumit tip de servicii reprezintă stabilirea unui monopol privat. În trecut, acordarea unui drept exclusiv apărea adesea în contextul unui “monopol natural”.³ Acordarea de drepturi exclusive, mai ales pe termen lung, a fost adesea considerate un mijloc de încurajare a investițiilor substanțiale în infrastructură care nu ar fi realizate fără stimulentele oferite de piața garantată asigurată de acordarea unui drept exclusiv. Dar drepturile exclusive sunt uneori utilizate în situații în care nu se justifică monopolul natural.

Drepturile exclusive reprezintă din multe puncte de vedere bariera supremă în calea intrării pe piață. Drepturile exclusive pot conduce la stabilirea de prețuri de monopol și alte probleme asociate cu exercitarea puterii de piață. Aceste urmări nu pot fi evitate în totalitate prin reglementări deoarece autoritățile de reglementare adesea nu reușesc să atingă nivelul de succes în împiedicarea exercitării puterii de piață și în protejarea consumatorilor sau ating un nivel prea scăzut. De aceea, asemenea drepturi ar trebui limitate și stabilite doar după o atentă analiză a tarifelor practicate, a duratei drepturilor și a căilor alternative de atingere a aceluiași obiective .

2.2 *Licențierea sau condițiile legate de autorizare (Checklist A2)*

Licențele sau autorizațiile necesare pentru funcționare restricționează intrarea. Condițiile de calificare pot lua orice formă de standard minime de educație și/sau experiență și pot include condiții de bun caracter. De exemplu, așa-numitele teste “fit-and-proper” (de compatibilitate și onoare) sunt frecvente în finanțe pentru a putea participa în calitate oficială în consiliile de administrație. Uneori, se poate aplica un test al “interesului public” care necesită posibililor nou-intrați să demonstreze “nevoia” unui serviciu suplimentar, chiar dacă intrarea lor nu ar avea nici un impact negativ asupra afacerilor jucătorilor deja existenți din industrie. În cazuri extreme, poate exista un număr fix de licențe.

Condițiile de licențiere sau autorizare pot fi uneori mai stricte decât este necesar pentru protecția consumatorilor și poate reduce inutil posibilitățile de alegere ale consumatorilor și crea o ofertă redusă ceea ce conduce la ridicarea prețurilor. Atunci când schemele de licențiere au adesea obiective solide e protejare a consumatorilor,

³ Un monopol apare atunci când un bun sau serviciu poate fi achiziționat doar de la un furnizor. Într-un “monopol natural”, un furnizor poate produce mai eficient și la un cost total mai scăzut decât alți doi sau mai mulți furnizori.

asemenea bariere adesea au efectul de protejarea a producătorilor deja existenți în fața concurenței. Este nevoie de atenție pentru ca condițiile de licențiere și autorizare să nu devină mai oneroase decât este necesar pentru atingerea obiectivelor de reglementare urmărite.

2.3 Limitarea posibilității anumitor tipuri de furnizori de a oferi anumite bunuri sau servicii (Checklist A3)

Uneori, guvernele limitează posibilitatea altor tipuri de furnizori de a participa la o activitate de afaceri. De exemplu, unele guverne solicită ca brokerii imobiliari să ofere un set de servicii mandatat de guvern, și astfel limitează sau interzic furnizarea de servicii de către brokeri low-cost sau brokeri tip plata-pentru-serviciu.⁴ Asemenea restricții sunt adesea excesive deoarece restricționează inutil numărul de furnizori, reduc concurența între furnizori și conduc la tarife mai ridicate și la condiții contractuale mai puțin dezirabile pentru clienți.

Acolo unde se urmăresc obiectivele de politică afaceri regionale sau mici, alternativele mai puțin dăunătoare concurenței pot include o gamă de subvenții directe și/sau beneficii cu privire la taxe, reglementări mai favorabile pentru furnizorii mici sau regionali, sau utilizarea campaniilor de publicitate / educaționale.

2.4 Creșterea semnificativă a costurilor de intrare sau ieșire (Checklist A4)

Reglementările care cresc costurile de intrare sau ieșire de pe piață vor descuraja pe unii posibili nou-intrați și vor reduce astfel în timp numărul de jucători pe piață. Exemple ale acestui tip de reglementări includ cerințele riguroase de testare a produselor și cerințele de calificări educaționale sau tehnice inutile de ridicate. Guvernele au acționat adesea pentru a reduce impactul acestor prevederi asupra concurenței prin oferirea de scutiri targetate. De exemplu, producătorii auto cu volume mici sunt adesea scutiți de reglementările cu privire la testarea autovehiculelor sau sunt supuși unor protocoale de testare mai puțin severe.

2.5 Restricționarea circulației bunurilor, serviciilor, capitalului și muncii (Checklist A5)

Reglementările uneori limitează circulația bunurilor, a serviciilor și/sau a muncii între diversele regiuni administrative, adesea ca și instrument al politicii regionale. Totuși, asemenea limitări reduc concurența dintr-o zonă geografică pentru

⁴ Vezi http://www.usdoj.gov/atr/public/real_estate/feeforservice.htm.

furnizarea unui bun sau serviciu. Acest fapt reduce numărul de furnizori și poate permite furnizorilor să-și exercite puterea de piață și să crească prețurile.

Restricțiile potențiale ar trebui evaluate pe baza existenței sau nu a unei legături clare între restricții și atingerea obiectivelor de politică specifice, dacă sau nu restricțiile reprezintă un minim necesar pentru atingerea obiectivului, dacă sau nu o analiză suerează că obiectivul de politică va fi atins prin restricții și dacă sau nu restricțiile sunt limitate la o perioadă finită de timp conform prevederilor explicite din reglementări.

Există un risc substantial ca protecțiile “temporare” să se transforme în aranjamente cvasi-permanente ca urmare a lobbyului substanțial făcut de furnizorii care beneficiază de pe urma restricțiilor. Întotdeauna vor exista alternative superioare disponibile pentru atingerea obiectivelor reglementărilor, inclusiv subvenții directe și un tratament favorabil din punctul de vedere al reglementărilor.

3. Există limitări ale posibilității furnizorilor de a concura? (Checklist B)

Reglementările pot afecta în mai multe feluri posibilitatea furnizorilor de a concura, nu toate fiind identificate aici, inclusiv prin restricții cu privire la publicitate și marketing, stabilirea de standarde pentru calitatea produsului sau a serviciului și controlul asupra tarifelor de comercializare a bunurilor și serviciilor. Aceste limitări pot reduce intensitatea și nivelul de concurență, conducând la prețuri mai ridicate pentru consumatori și o varietate de produse mai redusă.

3.1 Controlarea tarifelor de comercializare a bunurilor sau serviciilor (Checklist B1)

Guvernele adesea reglementează tarifele în sectoarele care în mod tradițional sunt sub monopol, cum ar fi utilitățile. Aceste tipuri de control al tarifelor sunt probabil utile consumatorilor și servesc pentru a echilibra lipsa alternativelor pentru consumatori. Totuși, controlul prețurilor se aplică uneori în situații în care există numeroși furnizori posibili pentru același consumator. Atunci când se stabilesc tarifele minime, furnizorii low-cost sunt împiedicați să câștige cotă de piață oferind tarife mai bune consumatorilor. În mod asemănător, când se stabilesc tarifele maxime, stimularea furnizorilor de a inova prin oferirea de produse noi și/sau de calitate superioară pot foarte fi redusă substanțial, iar furnizorii își pot coordona tarifele în jurul tarifului maxim.

Reglementările cu privire la tarifele minime reprezintă adesea un răspuns pentru concurența acerbă pe parte de prețuri. În aceste cazuri, reglementările cu privire la tarifele minime sunt, în general, percepute ca mijloc de protejare a micilor

furnizori în de concurența ‘neloială’. Impactul unor asemenea reglementări de tarife merită evaluat cu atenție deoarece rezultatul poate consta în prețuri mai mari pentru consumatori și o cerere nesatisfăcută. Reglementările cu privire la tarifele maxime sunt adesea introduse ca o consecință logică la restricțiile aplicate intrării pe piață. O alternativă este permiterea unei intrări mai libere pe piață.

3.2 Restricționarea publicității și marketingului (Checklist B2)

Există adesea reglementările care restricționează posibilitatea furnizorilor de a face reclamă sau marketing bunurilor și serviciilor pentru a limita publicitatea falsă sau înșelătoare. Uneori, restricțiile cu privire a publicitate au ca scop reducerea acestora la produse și servicii considerate a avea o valoare negativă din punct de vedere social sau care sunt consumate în exces. Alteori, publicitatea pentru anumite grupuri “vulnerabile” cum ar fi copiii, poate fi restricționată. Restricțiile de acest gen, atunci când sunt aplicate, pot aduce beneficii sociale semnificative.

În numeroase cazuri, restricțiile cu privire la publicitate și marketing sunt prea largi și restricționează concurența în mod inutil. Ele pot dăuna posibilităților nou-intrați deoarece restricționează posibilitatea acestora de a informa posibili client cu privire la prezența lor pe piață și natura și calitatea bunurilor și serviciilor pe care le oferă. Reglementările care restricționează exclusiv publicitatea falsă și înșelătoare reprezintă adesea o alternativă viabilă.

3.3 Stabilirea de standarde pentru calitatea produsului care oferă un avantaj nejustificat unor anumiți furnizori în detrimental altora sau care depășesc nivelul pe care l-ar alege unii clienți bine-informați (Checklist B3)

Reglementările care stabilesc standard adesea oferă beneficii consumatorilor și pot ajuta la promovarea de noi tipuri de produse prin asigurarea compatibilității de noi produse de la diverși furnizori. Dar stabilirea de standarde poate, de asemenea, oferi un avantaj nejustificat unor furnizori în detrimental altora. Un exemplu frecvent este cel al reglementărilor de mediu care limitează nivelul permis de emisii de la substanța cu conținut toxic redus. Chiar dacă limitarea emisiilor este adesea necesară pentru protejarea sănătății publice, reglementările pot fi concepute astfel încât să avantajeze un număr redus de furnizori, de exemplu solicitând un anumit tip de tehnologie sau prin stabilirea de standard nejustificat de stricte dificil sau imposibil de atins de către producătorii cu resurse mai reduse. Un alt exemplu în care stabilirea de standarde poate avea un impact semnificativ asupra concurenței este situația în care se stabilesc standard minime de calitate pentru anumite tipuri de produse. Există adesea obiective solide care stau la baza stabilirii acestor standarde, cum ar fi protejarea consumatorilor la riscurile asociate utilizării produsului. Totuși,

atunci când unii consumatori preferă costuri mai scăzute în detrimentul siguranței sporite, nevoia de a avea standardul este mai puțin evidentă. Bunăstarea consumatorilor poate fi redusă prin standarde deoarece consumatorii sunt împiedicați să achiziționeze mai ieftin bunurile cu o calitate mai scăzută pe care le-ar prefera, chiar și atunci când sunt pe deplin informați cu privire la toate riscurile asociate.

Există întotdeauna alternative la reglementările cu privire la standardele stricte cu privire la produse. De exemplu, atunci când se urmăresc standardele minime din motive de protecție a consumatorilor, s-ar putea să fie nevoie de dezvăluirea anumitor caracteristici ale produsului. Atunci când sunt concepute schimbări majore ale standardelor cu privire la emisii, guvernele încearcă să reducă impactul asupra concurenței permițând comercializarea drepturilor cu privire la emisii sau oferirea de asistență temporară micilor furnizori pentru a-i ajuta pe aceștia să îndeplinească noile condiții.

3.4 Creșterea costurilor anumitor furnizori (Checklist B4)

Uneori, reglementările au efectul neintenționat de creștere a costurilor pentru anumiți furnizori. O cauză a acestei asimetrii de prețuri sunt reglementările care solicită utilizarea unui anumit tip de producție în detrimentul altora. O altă cauză sunt ‘clauzele cu privire la drepturile dobândite’ care scutesc actualii furnizori de reglementările care se aplică nou-intraților. Asemenea aranjament pot distorsiona relațiile concurențiale în cadrul industriei prin creșterea costurilor pentru unii furnizori cu mult mai mult decât pentru alții. Acest fapt poate împiedica intrarea, reduce inovația și scade presiunea concurenței pe piață. Chiar dacă crearea acestor factori de diferențiere de cost este dăunătoare, reglementările nu ar trebui să uniformizeze costurile furnizorilor.

Pentru calificările ocupaționale, clauzele cu privire la drepturile dobândite sunt adesea implementate pe baza ideii că experiența practică îndelungată a furnizorilor cu experiență reprezintă un substituent adecvat nivelului ridicat de calificări oficiale. În ceea ce privește tehnologiile de producție, clauzele cu privire la drepturile dobândite sunt adesea implementate pentru a se asigura că există suficient timp pentru amortizarea costurilor irecuperabile asociate investițiilor anterioare. Impactul anti-concurențial al acestor clauze poate fi redus prin a se asigura că acestea sunt limitate în timp, și nu permanente. Mai general, o abordare sceptică este adecvată pentru argumente în favoarea clauzelor cu privire la drepturile dobândite deoarece aceste clauze adesea protejează interese ascuse în fața concurenței.

4. Există o reducere a stimulării furnizorilor de a concura? (Checklist C)

Reglementările pot adesea afecta comportamentul furnizorilor nu doar prin modificarea abilității furnizorilor de a concura, dar și prin schimbarea stimulării furnizorilor de a acționa ca concurenți. Două dintre motivele principale pentru care furnizorii pot să nu concureze foarte acerb sunt, în primul rând, faptul că unele reglementări pot avea efectul de facilitare a coordonării dintre furnizori și, în al doilea rând, faptul că anumite reglementări pot avea ca efect reducerea dorinței, posibilității sau stimulentei consumatorilor de a trece de la un furnizor la altul. Există și alte motive pentru un grad scăzut de concurență între furnizori, cum ar fi limitările profitului sau ale cotelor de piață care restricționează posibilele avantaje ale concurenței. Comportamentul de tip cartel⁵ poate apărea în cadrul regimurilor de auto-reglementare sau co-reglementare, prin schimbul de informații despre producție și tarife sau excluzând un sector sau o industrie din raza de acoperire a legislației de concurență. Cartelurile sunt dăunătoare deoarece ele restricționează producția și cresc prețurile, conducând la reducerea nivelului de bunăstare a consumatorilor. Riscurile apariției cartelurilor trebuie comparat cu posibilele beneficii ale auto-reglementării, cum ar fi o certificare mai rapidă a noilor tehnologii.

4.1 Auto-reglementarea și co-reglementarea (Checklist C1)

Atunci când o asociație dintr-o industrie sau o asociație profesională își asumă responsabilitatea pentru reglementarea comportamentului membrilor săi, fără un sprijin legislativ acordat de guvern (adesea la solicitarea guvernului) se utilizează termenul de “auto-reglementare”. Totuși, atunci când guvernul sprijină cu cadrul legislativ regulile dezvoltate, cel puțin partial, de către asociațiile din industrie/profesionale, se utilizează termenul “co-reglementare”. Structurile de auto-reglementare și co-reglementare pot aduce beneficii substanțiale prin a se asigura că standardele tehnice sunt adecvate, iar standardele avansează cu tehnologia.

Totuși, aceste structuri pot avea un impact anti-concurențial semnificativ. Mai ales, asociațiile din industrie/profesionale adesea adoptă reguli care reduc stimulentele sau oportunitățile ca furnizorii de bunuri și servicii să concurente serios, cum ar fi restricțiile cu privire la publicitate și regulile care împiedică acordarea de discounturi. În plus, condițiile nejustificate de dure cu privire la calificări pot reduce intrarea pe piață. Guvernul ar trebui să aibă puterea de a împiedica încercările asociațiilor din industrie/profesionale de a încerca să utilizeze puterile de

⁵ Cartelul există atunci când concurenții se pun de acord să restricționeze concurența, de exemplu prin stabilirea unui tarif, limitarea ofertei, împărțirea profitului sau trucarea de licitații, crescându-și astfel profiturile colective.

reglementare într-un mod care dăunează concurenței. Aici intră asigurarea că auto-reglementarea sau co-reglementarea ar trebui să rămână în apanajul autorităților concurențiale, sau ca autoritățile guvernamentale în cauză să aibă dreptul să aprobe sau să refuze regulile asociației și, după caz, să le impună pe ale sale în cazul în care asociația ar continua să propună reguli inacceptabile.

4.2 Cerințele de publicare de informații cu privire la prețurile, producția sau vânzările furnizorilor (Checklist C2)

Reglementările care solicită jucătorilor de pe piață să publice informații cu privire la prețurile lor sau la nivelurile de producție poate ajuta semnificativ la formarea de carteluri, deoarece o cerință cheie pentru funcționarea cartelurilor este aceea că participanții la cartel pot monitoriza eficient comportamentul pe piață al concurenților (sau “co-conspiratorilor”). Cartelurile pot apărea atunci când există mai puțini participanți la piață, atunci când barierele în calea intrării sunt înalte, atunci când produsele furnizorilor sunt relativ omogene și atunci când informațiile despre prețuri și producție sunt disponibile fie înainte sau imediat după modificarea tarifului sau a producției.

Reglementările care solicită publicarea de informații cum ar fi nivelurile prețurilor sau ale producției pot fi adoptate pentru îmbunătățirea informării consumatorilor și, uneori, pot îmbunătăți eficiența piețelor. Totuși, atunci când formarea de carteluri este posibilă, aceste cerințe pot avea un impact negativ. Există alternative la publicarea tuturor datelor strânse. Atunci când informațiile sunt strânse pentru stabilirea politicilor guvernamentale, s-ar putea să nu fie nevoie de publicarea tuturor acestor date. Când scopul este de a ajuta consumatorii sau de a furniza statistici generale, statisticile agregate sprijină cartelurile mai puțin decât statisticile pe fiecare furnizor.

4.3 Scutiri de la aplicarea generală a legislației de concurență (Checklist C3)

În numeroase țări, anumiți furnizori sau sectoare economice beneficiază de pe urma scutiilor de la aplicarea generală a legislației de concurență. În unele cazuri, în many countries, aceste sectoare se supun propriei legislații de concurență specifică sectorului. În alte cazuri, există restricții cu privire la comportamentul anti-concurențial în aceste sectoare. Atunci când există o derogare semnificativă de la aplicarea generală a legislației

de concurență, există riscul clar de formare de carteluri, abuz de prețuri și concentrări economice anti-concurențiale⁶.

Atunci când se identifică o justificare pentru existența continuată a scutiilor, ar trebui gândit nivelul până la care acestea ar trebui reduse. De exemplu, un monopol care solicită tuturor producătorilor unui anumit bun să cîndă unui intermediar licențiate poate fi inferior unui sistem care permite producătorilor să se implice în practici coordonate de vânzări, dar nu îi obligă pe aceștia să acționeze astfel.

5. Există limitări ale posibilității de a alege și ale informațiilor disponibile pentru clienți? (Checklist D)

5.1 *Limitarea posibilității de a decide de unde achiziționează bunurile sau serviciile (Checklist D1)*

Reglementările adesea limitează posibilitatea consumatorilor de a alege. De exemplu, o reglementare poate împiedica clienții să achiziționeze servicii medicale local. O asemenea reglementare ar putea limita calitatea serviciilor medicale și ar împiedica consumatorii interesați să călătorească (de exemplu, la o clinică cu o listă de așteptare mai scurtă sau cu o reputație mai bună).

Limitarea posibilității consumatorilor de a alege poate fi dăunătoare, deoarece furnizorii care rămân pe piața ar fi mai puțin stimulați să satisfacă consumatorii oferind produsele la calitatea și prețurile dorite.

5.2 *Reducerea mobilității clienților prin creșterea de costuri la schimbarea furnizorilor (Checklist D2)*

Reglementările îi pot face pe consumatori mai mult sau mai puțin dornici să treacă la alt furnizor influențând “costurile de transfer” – costurile explicite și implicite suportate de către un consumator la schimbarea unui furnizor cu altul. Costurile de transfer pot apărea din mai multe motive, inclusiv contractele pe termen lung sau vânzarile legate astfel încât transferul este dificil de realizat, de exemplu blocarea unui număr de telefon la un anumit furnizor de servicii telefonice. Atunci când consumatorii au de-a face cu costuri de transfer ridicate, furnizorii pot percepe tarife mai ridicate pentru bunurile și serviciile lor. Furnizorii încearcă adesea să creeze costuri de transfer mari, uneori prin promovarea de politici care asigură costuri de transfer ridicate.

⁶ Concentrare economică este unirea a doi (sau mai mulți) furnizori, independenți în prealabil, pentru a forma un furnizor mai mare.

Impactul pozitiv asupra concurenței al reducerii sau eliminării costurilor de transfer poate fi semnificativ, iar factorii politici ar trebui să încerce să evite politicile care cresc costurile de transfer pentru consumatori. Aunci când există riscul clar de impunere de costuri de transfer, este de preferat includerea prevederilor în structura de reglementare care va limita sau interzice utilizarea acestora. Trebuie să se țină cont de costurile pende transfer justificate.

5.3 Modificarea fundamentală a informațiile necesare cumpărătorilor pentru a putea face achiziții eficiente (Checklist D3)

În cazul de-reglementării de către guverne și al introducerii de piețe care anterior nu au existat, consumatorilor li se va cere să aleagă dintre produsele pe care anterior nu le-ar fi achiziționat. Un exemplu în care această situație apare este achiziționarea curentului electric de către consumatori. Atunci când consumatorilor li se acordă dreptul de a-și alege furnizorul pe noua piață, acestora le poate fi dificil să evalueze ofertele și să facă diferența între companiile furnizoare. Un pericol care decurge din aceste situații, în care lipsesc informațiile despre natura noului produse, este că reformele vor fi desfășurate ulterior din cauza reclamațiilor clienților cu privire la faptul că acele companii profită de pe urma lipsei de experiență a consumatorilor.

În asemenea situații, ar putea fi mai bine ca crearea unei noi piețe să fie însoțită de adoptarea de cerințe cu privire la informații care să ofere consumatorilor un punct de referință în compararea ofertelor.

6. Dacă răspunsul este “da”

Identificarea reglementărilor care restricționează concurența în mod nejustificat reprezintă prima etapă de îmbunătățire a calității reglementărilor. Întrebările enumerate în Checklistul de concurență oferă o bază inițială solidă pentru identificarea acelor reglementări care pot avea un impact negativ asupra concurenței. Sub-punctele de sub întrebări indică modalitățile principale, dar nu și exclusive, prin care reglementările pot restricționa concurența pe piață în mod nejustificat.

Este posibil ca, cu ajutorul Checklist-ului, să se poată depista doar puține reglementări care pot constrânge activitatea de pe piață în mod nejustificat. Totuși, atunci când Checklist-ul sugerează posibilitatea existenței a constrângerii activității pe piață, ar trebui luată în considerare o evaluare mai detaliată a concurenței. În Capitolul 4 se descrie cum se efectuează o asemenea evaluare. În Capitolul 3 se discută includerea evaluării concurenței în activitatea guvernului.

CAPITOLUL 2.

CUM BENEFICIAZĂ CONSUMATORII DE PE URMA CONCURENȚEI*

Acest capitol prezintă exemple despre cum concurența aduce beneficii semnificative consumatorilor.

Un motiv important pentru reformele de piață este faptul că guvernele recunosc beneficiile concurenței.¹ Setul de instrumente pentru evaluarea concurenței se concentrează pe oferirea de instrumente practice pentru guverne pentru ca acestea să poată limita restricțiile excesive asupra concurenței. Înainte de a utiliza aceste instrumente, trebuie analizat de ce concurența dintre companii reprezintă un obiectiv care merită atins.

Concurența dintre companii poate conduce la îmbunătățirea eficienței producției și la apariția de produse noi și mai bune prin inovație, ceea ce conduce la creștere economică și bunăstarea consumatorilor. În linii mari, concurența dintre furnizori conduce în general la tarife mai scăzute și la o gamă mai largă de produse și servicii. Exemplele alese sunt prezentate în caseta 1. Aceste exemple au ca scop ilustrarea beneficiilor generale ale concurenței, fără a se concentra pe restricțiile din reglementări.

* Exemplele din acest capitol au fost pregătite de Vivek Ghosal.

¹ În multe industrii de-reglementate cum ar fi telecomunicațiile, electricitatea și sectorul aerian, unul dintre avantajele concurenței care a fost popularizat este că aceasta ar reduce într-un final capacitatea excesivă creată sub auspiciile reglementării, conducând la eficiență sporită a producției și prețuri mai mici pentru consumatori. Muris (2002) arată că guvernele admit în mod evident beneficiile concurenței atâta timp cât multe industrii se privatizează sau se liberalizează în întreaga lume.

Caseta1. Exemple de beneficii aduse consumatorilor de către concurență**1. Porturile.**

Argentina a început privatizarea unor servicii portuare în anii 1970. Faza de privatizare nu a avut succesul scontat din punct de vedere al productivității. Investițiile publice în infrastructură au rămas la un nivel scăzut, sistemul era prea-reglementat și instituțiilor portuare erau inadecvate. În anii 1990, companiilor private li s-a permis să exploateze porturile publice și să construiască porturi noi sau să investească în infrastructura acestora. În cazul portului din Buenos Aires, cele șase terminale au fost concesionate către cinci companii private diferite, iar Autoritatea Portuară a rămas proprietara infrastructurii. Ca urmare a reformelor, procesarea ca cargouri a crescut cu 50% între 1990 și 1995, productivitatea muncii cu 275%, iar porturile din Argentina au devenit cele mai ieftine din America Latină. În 1997, procesarea cargourilor în Puerto Nuevo a depășit cantitățile procesate în protul (Brazilia), cel mai mare port din America de Sud. Companiile străine au participat la construirea de noi porturi, ca în cazul unui terminal din Zarate.

Surse:

Lourdes Trujillo și Tomás Serebrisky. "An Assessment of Port Reform in Argentina: Outcomes and Challenges Ahead," World Bank, 2004.

http://www.worldbank.org/wbi/regulation-f/pdfs/portreform_argentina.pdf

"Infrastructure in Trade and Economic Development," World Trade Report, World Trade Organization, 2004

http://www.wto.org/English/res_e/booksp_e/anrep_e/wtr04_2b_e.pdf

2. Magazinele.

Efectele unei concurențe crescute pe piața aprofzarelor și a magazinelor au fost subliniate în mai multe studii. Pentru piețele din SUA, Hausman și Liebttag observă că atunci când Wal-Mart intră pe o piață, prețurile sale sunt cuprinse între 10% și 25% mai scăzute pentru același produs comparativ cu lanțurile mari de magazine ca Kroger, Publix, Target, și altele. După ce Wal-Mart a deschis un magazin lângă un supermarket Kroger în Houston, vânzările de la Kroger au scăzut cu 10% deși prețurile sale au scăzut după venirea noului concurent. Acest efect indică faptul că consumatorii au beneficiat de pe urma intrării lui Wal-Mart. Alte beneficii ale concurenței care au fost asociate cu apariția de noi aprofzare includ: (a) noi produse și o gamă mai largă în magazine; (b) renovarea magazinelor și introducerea de culoare mai largi, iluminare mai bună și o mai bună aranjare a produselor; (c) creșterea numărului de case. Eforturile de împiedicare a deschiderii acestor magazine prin intermediul reglementărilor ar împiedica consumatorii să beneficieze de prețuri mai bune.

Surse:

Jerry Hausman și Ephraim Liebttag. "Consumer Benefits from Increased Competition in Shopping Outlets: Measuring the Effect of Wal-Mart."

<http://econ-www.mit.edu/files/1765>

"Wal-Mart Throws an Undercut at Target." The Washington Post, December 16, 2005.

<http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2005/12/15/AR2005121502096.html>

3. Căile ferate.

Lalive și Schmutzler (2007) studiază efectele introducerii concurenței pe piețele locale de transport călători în statul german Baden-Württemberg (unul dintre cele mai mari state ale Germaniei) în perioada 1994 - 2004. Cei doi au descoperit că deși DB Regio era încă operatorii dominant la zece ani după introducerea reformelor, concurenții săi, operatorii NE și-au mărit cota de piață de la aproximativ 3% la începutul reformei la 13,2% în 2004. Autorii au descoperit faptul că frecvența serviciului în Baden-Württemberg a crescut semnificativ din 1994 până în 2004 și că frecvența serviciului pe acele linii care fuseseră achiziționate concurențial s-a dezvoltat mai bine decât pe liniile neprivatizate. Concluziile au fost: (1) o creștere de 29% la volumul total de transport; (2) o creștere mult mai semnificativă în grupul concurențial (45% vs. 22% în grupul de control); și (3) o creștere de la 19 la 39 a numărului de linii exploatare, cel puțin parțial, de către concurenții lui DB Regio. Per total, se poate concluziona că injectarea de concurență a condus la o cantitate mai ridicată (frecvența serviciului), precum și la o creștere a confortului pentru consumatori datorat frecvenței mai ridicate.

Sursa:

Rafael Lalive and Armin Schmutzler. "Exploring the Effects of Competition for Railway Markets," University of Zürich, February 2007.
<http://ideas.repec.org/p/soz/wpaper/0511.html>

4. Transportul rutier.

Există dovezi cu privire la efectele asupra ratei angajare în Franța cauzate de modificarea reglementărilor cu privire la transportul rutier de mărfuri. În Franța, guvernul fostului prim ministru Balladur a eliminat condiția anterioară de a avea o licență eliberată de guvern pentru a transporta bunuri pe distanțe mai lungi de 150km. După reformă, tarifele pentru transportul rutier au scăzut și la fel s-a întâmplat și cu marjele de profit, ceea ce înseamnă că tarifele fuseseră ridicate în acest sector. Din punctul de vedere al angajării în acest sector, acesta crescuse cu 1-1.5% pe an anterior reformei. Pe parcursul anilor în care reforma a fost implementată, creșterea a fost de 5%, iar acum este aproximativ 4% pe an. Au existat greve (1992, 1995) din cauza reformei și a felului în care aceasta a fost implementată. Dar, conform Cahuc și Kamarz (2005), efectul clar a fost crearea de locuri de muncă.

Surse:

OCDE. "Draft Summary of the Discussion of the Round Table on Competition and Regulation in the Legal Profession." Working Party No. 2 on Competition and Regulation, October 2007. (Vezi comentariile lui Francis Kamarz, p.16)

Cahuc, Pierre, and Francis Kamarz. "De la Précarité à la Mobilité: vers une Sécurité Sociale Professionnelle," Report to the Minister of Economics and the Minister of Labor, June 2005, La Documentation Française, Paris.
<http://www.ladocumentationfrancaise.fr/rapports-publics/054000092/index.shtml>

5. Piese pentru autovehicule.

Warren-Boulton și Daniel Haar (2007) estimează beneficiile economice ale concurenței pe piața pieselor supuse coliziunii la autovehicule. Autorii demonstrează că consumatorii beneficiază în două feluri atunci Keystone (sau alt furnizor de piese) intră pe piață cu o alternativă concurențială la o piesă OEM (piesă de la producătorul original). Există două efecte: (a) prețul lui Keystone este de obicei mai scăzut decât cel de OEM; și (b) intrarea lui Keystone și concurența adusă de acesta conduce la reducerea prețului de către OEM. Calculele arată în medie că: (a) prețurile la piesele Keystone sunt cu aproximativ 26% mai scăzute decât piesele concurente ale OEM; și (b) prețurile pieselor OEM au fost reduse cu aproximativ 8% din cauza acestei concurențe. Reglementările care impun utilizarea de piese OEM pot dăuna consumatorilor.

Surse:

Frederick R. Warren-Boulton and Daniel E. Haar. "Estimation of Benefits to Consumers from Competition in the Market for Automotive Parts." Microeconomic Consulting & Research Associates, Inc., 2007.

<http://www.qualitypartscoalition.com/pdfs/8-2micraanalysis.pdf>

6. Editarea de cărți.

Acordul cu privire la cărți (NBA) care a existat înainte 1997, îi împiedica pe librării din Marea Britanie și Irlanda să vândă cărți sub tarifele decise de editori. După abolirea NBA, prețul unui coș de best-seller-uri a fost redus, în medie cu 28%. Imediat după eliminarea NBA, prețurile a 41% din cărți au fost reduse. Șase ani mai târziu în 2006, prețurile a 52% din cărți erau reduse. Altele beneficii au inclus: (a) creșterea numărului de titluri noi publicate de la medie de 3% pe an la peste 4%; (b) o gamă mai largă în librării și servicii îmbunătățite.

Sursa:

"The Benefits from Competition: Some Illustrative UK Cases."

<http://www.berr.gov.uk/files/file13299.pdf>

7. Închirierea de locuințe.

Atterhög (2005) utilizează date pentru a explora efectele asupra chiriilor și calității serviciilor în urma privatizării apartamentelor de către companii municipale specializate din afara zonelor metropolitane în Suedia. Autorul constată că: (a) pe mai multe piețe, concurența crescută a condus la chiriile mai mici, scăderile fiind cuprinse între 2% și 5%; și (b) în medie, nu au existat modificări semnificative ale calității serviciilor datorate privatizării. Rezultatul calității apartamentelor a variat de la proprietar la proprietar.

Sursa:

Atterhög, Mikael. "Increased Competition in the Swedish Housing Market and Its Effect on Rents and Quality of Housing Services for Households," Housing, Theory and Society, Vol. 22, No. 1, 32–49, 2005.

<http://www.ingentaconnect.com/content/routledg/shou/2005/00000022/00000001/art00003>

8. Bursa.

Operator monopolist al bursei australiene a început să acorde reduceri la taxa de brokeraj sub amenințarea concurenței din partea a doi rivali străini – Liquidnet și AXE – care intenționau să demareze operațiuni în Australia. Liquidnet este listat pe bursa din SUA, iar AXE ECN este sprijinit de Bursa din Noua Zeelandă și casele principale de brokeraj Citigroup, CommSec, Goldman Sachs JBWere, Macquarie și Merrill Lynch. AXE și Liquidnet promovează sisteme alternative de comercializare, care acoperă 30% din tranzacțiile de capital.

Sursa:

“Exchange cuts fees as competitors lurk.” The West Australian, August 25, 2007.
<http://www.thewest.com.au/default.aspx?MenuID=33&ContentID=38376>

9. Companiile aeriene.

Înainte de 1990, piața serviciilor aeriene din EU era puternic reglementată din punct de vedere al accesului companiilor aeriene la rute și tarife. Acordurile dintre statele membre restricționau accesul la piețe și adesea permiteau unei singure companii aeriene să furnizeze un serviciu pe un număr limitat de rute specifice. În anii 1990, piețele interne au fost liberalizate și deschise concurenței din partea transportatorilor licențiate în UE. Au apărut companiile aeriene low-cost ca urmare a oportunităților de a concura. Rezultatele creșterii concurenței au fost: (a) companiile aeriene tradiționale au început să ofere servicii cum ar fi rezervările online și o simplitate a tarifelor pentru a putea concura cu companiile low-cost. Structura de tarife simplificată oferă tarife mai scăzute, o flexibilitate mai mare și mai multe posibilități clienților. De exemplu, au fost eliminate restricțiile cu privire la achiziționarea în avans și petrecerea nopții de sâmbătă în zbor example; (b) tarifele au scăzut considerabil. Tarifele cele mai scăzute ale companiilor aeriene din UE au cunoscut scăderi nominale de by 75%; (c) frecvența zborurilor a crescut cu 78% . În această perioadă, frecvența zborurilor interne a fost mai mult decât dublă; și (d) a existat o creștere a gamei de servicii. Numărul mediu de companii aeriene funcționând pe rute populare a crescut de la 3 la 4 între 1992 și 1997, și ulterior în 2003.

Sursa:

www.berr.gov.uk/files/file13299.pdf

10. Televiziunea prin cablu.

Comisia federală de comunicații din SUA a interzis recent contractele exclusive dintre companiile de cablu și complexe rezidențiale permițând accesul concurenței. FCC a estimat că va exista o posibilă scădere a prețurilor la abonamente de până la 30%. Exceptând efectul asupra tarifelor, locatarii vor avea posibilitatea de a alege dintr-o gamă mai mare de furnizori care, data fiind concurența, vor concura pentru a oferi o varietate mai mare de pachete de servicii și o calitate superioară.

Surse:

“Rules to Increase Choice and Competition Among Video Providers for Consumers Residing in Multiple Dwelling Units.” Federal Communications Commission, 2007.

<http://www.fcc.gov/>

In the matter of Exclusive Service Contracts for Provision of Video Services in Multiple Dwelling Units and Other Real Estate Developments, 2007 WL 3353544 (F.C.C.)(Nov. 13, 2007), upheld in National Cable and Telecommunications Ass'n v. F.C.C., 567 F.3d 659 (D.C. Cir. 2009).

“Apartment Complexes May Benefit From FCC Action Against Cable Contracts.” Mortgage News Headlines, October 21, 2007.

http://www.mortgagenewsdaily.com/10312007_Apartment_Cable.asp

11. Telecomunicații.

(A). Creșterea pieței de telefonie mobilă ridică provocări semnificative pe parte de concurență furnizorilor de telefonie fixă. Iar VoIP transformă piața locală de telecomunicații cu aproape aceeași viteză. Conform unui nou raport publicat de Balancing Act (o companie de consultanță pe telecomunicații cu sediu în Marea Britanie), costul de a apela din Africa către Europa și America de Nord a scăzut dramatic sub presiunea tarifelor mai mici oferite de mici firme noi care oferă servicii VoIP services în Africa. Într-un sondaj efectuat asupra majorității furnizorilor de servicii de telecomunicații, Balancing Act a descoperit că, în 2005, majoritatea furnizorilor de servicii de telecomunicații din Africa tarifau US\$1.00 sau mai mult pe minut către principalele destinații internaționale. În 1006 doar 19 mai foloseau acest tarif. În 2007 puțin peste jumătate tarifează US\$0.25 pentru aceste apeluri, în țări ca Algeria și Kenya.

Sursa:

“Africa: Tariffs Tumble, VoIP rises.” 08 Mar 2007, Economist Intelligence Unit.

http://globaltechforum.eiu.com/index.asp?layout=rich_story&doc_id=10265&title=Africa%3A+Tariffs+tumble%2C+VoIP+rises&categoryid=31&channelid=4

(B). În 1995, guvernul din Singapore a emis o licență pentru un al doilea furnizor de telefonie mobilă care își demara serviciile în 1997. Această decizie a reflectat dorința guvernului de a crește presiunea concurențială asupra SingTel pregătind piața pentru concurență internațională și expansiune. MobileOne a intrat pe piață în aprilie 1997, obținând 30% cotă de piață, iar tarifele au scăzut cu 50-70% într-un singur an. Gama și calitatea serviciilor s-au îmbunătățit semnificativ și piața a crescut rapid, iar rata de penetrare a telefoniei mobile a crescut de la 14% la începutul lui 1997 la 25% la sfârșitul anului și aproape 30% la sfârșitul lui 1998.

Sursa:

Singh, Kulwant. “Guided Competition in Singapore's Telecommunications Industry,” Industrial and Corporate Change Vol. 7, Number 4, 1998, p. 585-599.

<http://icc.oxfordjournals.org/cgi/content/abstract/7/4/585>

CAPITOLUL 3

INCLUDEREA EVALUĂRII CONCURENȚEI ÎN ACTIVITĂȚILE GUVERNULUI*

Acest capitol prezintă felul în care evaluarea concurenței poate fi inclusă în activitățile guvernului.

1. Introducere

După cum s-a văzut, evaluarea concurenței reprezintă procesul de evaluare a reglementărilor, regulilor și/sau legilor pentru (1) a le identifica pe acelea care pot afecta concurența în mod inutil (2) a le regândi pe cele identificate astfel încât concurența să nu fie restrânsă în mod nejustificat. Introducerea acestora în cadrul acțiunilor și instituțiilor guvernamentale presupune luarea în considerare a următoarelor cinci teme:

- De ce este nevoie de o evaluarea a concurenței în cadrul politicilor?
- Când ar trebui efectuată evaluarea concurenței în procesul de dezvoltare a politicii?
- Cine ar trebui să fie responsabil pentru redactarea și revizuirea unei evaluări de concurență?
- Cum se pot acorda stimulente factorilor politici care nu au responsabilități cu privire la calitatea reglementărilor și concurență pentru a pregăti o evaluare adecvată?
- De ce resurse este nevoie pentru evaluarea concurenței?

* Acest capitol a fost scris de Sean F. Ennis.

Cele ce urmează ne vor ajuta să vedem că nu rețeta pentru implementarea evaluării concurenței în cadrul instituțional nu este unică și nici simplă. Soluțiile fezabile pot varia de la o jurisdicție la alta, date fiind diferențele dintre jurisdicțiile cum ar fi existența unui sistem federal, resursele umane și mediul politic. Chiar dacă Setul de instrumente utilizează experiența existentă pentru a identifica opțiunile posibile, aceste opțiuni nu ar trebui considerate exhaustive.

2. Ce politici ar trebui să include o evaluare a concurenței?

Nivelul de detaliere a evaluării de concurență ar trebui să fie proportional cu posibilele efecte negative ale unei politici asupra concurenței. Checklist-ul de concurență permite o evaluare rapidă a politicilor astfel încât să se poată identifica cele care pot avea un impact nejustificat asupra concurenței în vederea unei evaluări ulterioare. Majoritatea legilor și reglementărilor nu au această posibilitate. În consecință, majoritatea nu necesită o evaluare detaliată a concurenței.

Legi, reglementări și reguli. Politicile care pot fi supuse evaluării concurenței includ legi, reglementări și reguli care implementează legi sau reglementări. Nu toate jurisdicțiile își supun legile evaluării concurenței, dar cele care o fac au cel mai ridicat nivel de succes. (Vezi Casetă1.)

Politici noi și existente. Unele guverne au abordat evaluarea concurenței examinând atât politicile noi, cât și cele existente. Aceasta este varianta cea mai eficace de a îmbunătăți atmosfera de concurență, dar necesită o dorință puternică din partea mediului politic. Alte guverne au implementat o formă de evaluare a concurenței concentrate exclusiv pe noi politici.

Național, regional, local. Este nevoie ca evaluarea concurenței să fie efectuată la nivel național, regional, și local. Evaluarea concurenței este relevantă pentru toate politicile guvernamentale care pot restricționa concurența în mod nejustificat. Politicile care creează asemenea limitări sunt uneori impuse la nivel național, dar lua naștere la nivel regional sau local. De exemplu, politicile ostile concurenței în furnizarea de servicii de taxi sunt adesea impuse la nivel local iar reglementarea practicienilor, cea care dăunează consumatorilor, apare adesea la nivel regional.

Caseta 2. Reformele politicii naționale de concurență din Australia

După raportul Comitetului Hilmer din 1993 care îndemna la o deschidere macroeconomică mai mare cu o focalizare pe reforme pro-concurență, guvernele din Australia au căzut de acord în 1995 cu privire la un program de revizuire și modificare a legislației care limita concurența și care nu în interesul public. Acest program de reformă a condus la identificarea a 1700 de legi care trebuiau revizuite. Legislația a fost revizuită la nivel național și la nivel de stat sau teritoriu, și majoritatea acestor revizurii s-au încheiat în 2001. Guvernul central a oferit finanțare pentru a sprijini guvernele statale și teritoriale cu costurile ce puteau decurge din revizuirea legislației. Programul a fost important deoarece a identificat în mod sistematic legile și reglementările existente care trebuiau revizuite și, de la implementarea programului, economia Australiei a fost una dintre cele mai prospere din OCDE.

3. Când ar trebui efectuată o evaluare a concurenței în cadrul procesului de dezvoltare de politici?

Noi politici. Evaluarea concurenței poate avea o contribuție pozitivă la elaborarea de noi politici și, în mod ideal, ar trebui efectuată *timpuriu* în cadrul procesului de dezvoltare de politici, înainte de a se hotărî cum se va aborda o anumită provocare apărută. Atunci când o politică propusă poate restricționa concurența, este important să fie consultați experții pe concurență ai guvernului în stadiul incipient al procesului de dezvoltare de politici pentru a vedea dacă pot fi dezvoltate alternative care să atingă obiectivele de reglementare, având un efect mai redus asupra concurenței.

Politici existente. Majoritatea politicilor existente nu au fost supuse unei evaluări de concurență. Problema critică aici este prioritizarea acelor politici care ar trebui revizuite mai întâi, deoarece este aproape inevitabil ca unele politici existente să nu aibă un efect negativ asupra concurenței mai puternic decât altele. De exemplu, în Australia, la momentul Revizuirilor naționale de concurență, au fost identificate sute de politici guvernamentale existente care limitau concurența. Australia a priorizat aceste politici în vederea revizuirii. În cele mai multe situații unde erau depistate probleme, se efectuau revizurii.

4. Cine ar trebui implicat în redactarea și revizuirea evaluării concurenței?

Pentru a se asigura că se ține cont de efectele asupra concurenței, organismul guvernamental de dezvoltare a politicii respective ar trebui să efectueze o evaluare a concurenței. Astfel, factorii politici adecvați pun, la momentul adecvat, întrebările pertinente necesare pentru a dezvolta prompt și eficient politici care să țină cont de efectele asupra concurenței.

S-ar putea, totuși, ca factorii politici din “prima linie” să nu ia în serios procesul de evaluare a concurenței dacă o entitate externă le revizuire munca. Cei din autoritățile de reglementare, oficialii cu expertiză pe concurență ca cei care se află în autoritățile de concurență, sau o combinație a celor două categorii, pot efectua această evaluare.

În Marea Britanie, de exemplu, Oficiul pentru comerț onest (OFT), o autoritate de concurență, are responsabilitatea de a dezvolta ghiduri de evaluarea a concurenței și de a revizui impactul noilor politici asupra concurenței.¹ OFT își asumă aceste responsabilități împreună cu autoritatea de reglementare, Better Regulation Executive (BRE). Pentru a promova metode comune de lucru și o înțelegere comună, un mic număr de oficiali de la OFT au activat simultan atât la OFT, cât și la BRE.

Pentru a completa o evaluare a concurenței mai completă decât o solicită Checklistul de concurență, ar fi nevoie de competențe care țin de definirea pieței și de analiza concurenței. Din acest motiv, unele țări cer ca autoritățile de concurență naționale să revizuiască noile legi și reglementări care pot avea un impact economic înainte ca respectivele prevederi să fie adoptate.

În Mexic, de exemplu, autoritatea de concurență trebuie să revizuiască legislația secundară care poate afecta concurența. În Coreea, autoritatea de concurență are responsabilitatea de a revizui anumite noi reglementări noi. În Ungaria, autoritatea de concurență trebuie să transmită observațiile cu privire la noi reglementări.

Numeroase țări desfășoară consultări pe orizontală înainte de adoptarea noilor reglementări. Aceste consultări funcționează mai bine atunci când cei care fac revizuirea intră în proces din timp și li se cere să își transmită comentariile cu privire la toate politicile, dar pot interveni în situațiile în care consideră că pot exista probleme semnificative.

Gradul de independent al organismului de revizuire este și el important. De exemplu, în Australia a fost creat un nou organism în 1995 pentru a supraveghea revizuirile Politicii Naționale de Concurență, care au inclus legile și reglementările naționale și la nivel de stat sau teritoriu. Acest organism, Consiliul Național pentru Concurență, este separat și independent de autoritatea de supraveghere a reglementărilor și de autoritatea de concurență.² Succesul Australiei demonstrează pe larg valoarea organismelor independente la revizuirea legilor și reglementărilor.

¹ Ghidul OFT din 2006 OFT îl urmărește pe cel al OCDE. Vezi: <http://www.of.gov.uk/NR/rdonlyres/BFD72799-03BD-428D-AB43-30408F794ACB/0/of876.pdf>.

² Pentru mai multe detalii, vezi <http://www.ncc.gov.au/articleZone.asp?articleZoneID=136>.

Implicarea unei autorități de concurență sau a unui alt organism guvernamental în procesul de evaluare a concurenței nu ar trebui să blocheze acțiunile legale ulterioare ale guvernului conform legilor de concurență din jurisdicția respectivă. Evaluarea concurenței, prin definiție, se bazează pe predicții, iar predicțiile în viața adevărată se transformă adesea în subestimarea efectelor negative asupra concurenței sau supraestimarea beneficiilor pentru concurență.

5. Cum pot fi motivați factorii politici fără responsabilități cu privire la calitatea reglementărilor sau de concurență pentru pregăti o evaluare adecvată?

Factorii politici care dezvoltă noi reglementări pot fi stimulați să raporteze un nivel mai scăzut al posibilelor probleme de concurență ridicate de o propunere de reglementare. Aceștia pot crede că identificarea unei posibile probleme legate de concurență sau consultarea cu o agenție externă, cum ar fi autoritatea de reglementare sau cea de concurență, înseamnă mai multă muncă fără beneficii semnificative. De aceea, este important să se sublinieze factorilor politici faptul că evaluarea concurenței le îmbunătățește produsul, politica pe care ei o elaborează.

Există mai multe opțiuni pentru a stimula factorii politici pentru ca aceștia să fie de acord cu evaluările de concurență și să le efectueze adecvat, utilizându-și toate abilitățile. Aceste opțiuni includ:

- Includerea evaluării concurenței într-o Analiză a impactului reglementărilor (RIA);
- Beneficii financiare; și
- Formarea pe cele mai bune practici.

Includerea evaluării concurenței în RIA. RIA este un proces oficial de revizuire a reglementărilor pentru ca ele să-și atingă obiectivele propuse. În general, obiectivul RIA este ca beneficiile unei reglementări să depășească costurile generate de aceasta. RIA este mai eficace atunci când unul dintre elementele ei este evaluarea concurenței. Acest lucru se datorează faptului că ideile dinamice, orientate către piață cuprinse în evaluarea concurenței oferă elemente importante pentru un factor politic care încearcă să afle dacă beneficiile unei anume reglementări depășesc costurile generate de aceasta. Acordarea unui rol în această privință autorității de concurență reduce, de asemenea, nevoia ca agențiile sau autoritățile de reglementare să își reinstruiască personalul.³

³ Pentru mai multe detalii cu privire la modul de includere a evaluării concurenței în RIA, vezi Capitolul 3 de mai jos și DAF/COMP/(2007)8/REV1 “Integrating competition assessment into regulatory impact analysis”

Beneficii financiare. Deoarece Australia este sistem federal, implementarea Politicii Naționale de Concurență (PNC) la nivelul statului sau al teritoriului necesită acordul statului. Guvernul asutralian a făcut plăți semnificative statelor și teritoriilor, care au constat în plăți per capita bazate pe nivelul de completare al revizuirilor legislației. “Plățile efectuate de PNC reprezintă mijloace prin care câștigurile obținute din reformă sunt distribuite în întreaga comunitate. Prin plăți se recunoaște faptul că, deși statele și teritoriile sunt responsabile pentru elementele semnificative din PNC, o mare parte din profiturile financiare directe se datorează guvernului australian prin creșterea taxării și a veniturilor care decurg dintr-o activitate economică sporită.”⁴

Plățile către state și teritorii au fost semnificative. Tabelul 1 cuprinde plățile PNC de la introducerea acesteia.⁵

**Tabel 1. Plăți PNC anuale achitate jurisdicțiilor
(milioane de dolari australieni)**

Jurisdicție	1997-98	1998-99	1999-00	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06
	(a)	(a)	(a)	(a)	(a)	(a)	(a) (b)	(a) (b)	(b) (c)
New South Wales	126.5	138.7	148.6	155.9	242.5	251.8	203.5	233.6	292.5
Victoria	92.8	102	109.2	114.7	179.6	182.4	178.7	201.6	197.9
Queensland	74.2	81.6	81.5	73	147.9	138.9	87.9	143.3	178.7
Western Australia	38.4	42.4	43.2	45.5	71.1	72	33.6	53.5	71
South Australia	34.3	38.4	34.5	35.9	55.7	57.1	40.7	50.4	54.3
Tasmania	12.6	13.9	10.8	11.2	17.4	17.7	17.2	19.8	19
ACT	6.2	7	7.2	7.5	11.6	12.4	11	13.6	12.7
Northern Territory	11.2	13	4.5	4.5	7.6	7.5	5.9	8.4	8
Total	396.2	436.9	439.5	448	733.3	739.9	578.5	724.2	834.1

Sursa: Consiliul Național pentru Concurență

(a) Conform documentelor de bugetare financiară.

(b) Plata către fiecare jurisdicție reflect aplicarea unor deduceri și suspendări permanente.

(c) Costello, the Hon. P (Trezorier) 2005, 'National Competition Payments to States and Territories for 2005', comunicat de presă, 15 decembrie 2005.

Observația 1: Totalurile sunt rotunjite

Observația 2: Cifrele de până la și inclusiv 1999-2000 includ Granturile de asistență financiară

⁴ Vezi <http://www.ncc.gov.au/articleZone.asp?articleZoneID=40>.

⁵ Vezi <http://www.ncc.gov.au/articleZone.asp?articleZoneID=40>.

Chiar dacă plățile sunt semnificative, guvernul australian a estimat beneficiile anuale pentru economie ca fiind 2,5% din PIB, sau 20 de miliarde dolari australieni, datorită îmbunătățirii productivității și echilibrării prețurilor în numeroase sectoare unde au avut loc reforme PNC și asociate.⁶

Cele mai bune practici. Instruirea cu privire la cele mai bune practici pentru factorii politici implicate în activitatea de redactare sau revizuire este critică pentru succesul unui program de evaluare a concurenței. Numeroși factori politici sunt specializați într-un domeniu care nu are legătură cu efectele asupra concurenței sau cu aspectele economice. Nu ne putem aștepta ca acești oficiali să evalueze aspect de concurență în mod adecvat, fără a fi instruiți în domeniu. Autoritățile de concurență, cele de reglementare sau OCDE ar trebui să sprijine acest efort.

6. Ce resurse sunt necesare pentru evaluarea concurenței?

Resursele necesare pentru un program eficace de evaluare a concurenței pot fi relativ reduse. De exemplu, atunci când Marea Britanie a implementat propriul program de evaluare a concurenței, doi angajați ai OFT au jucat un rol foarte activ și doar o mica parte din cele aproximativ 400 de reglementări revizuite pe an au fost analizate în detaliu. Celelalte au fost evaluate prin intermediul unui filtru de concurență, asemănător Checklistului de concurență prezentat în Capitolul 1, ceea ce a permis oficialilor să pună un diagnostic rapid cu privire la apariția posibilelor probleme de concurență generate de politici.

Desigur, un program de evaluare a concurenței poate beneficia de angajarea unui nivel ridicat de resurse, Exemplul Australiei ilustrează o abordare extinsă care necesită resurse care a condus la o performanță economică solidă.⁷

⁶ Vezi raportul Comisiei de Productivitate (2005) *Review of National Competition Policy Reforms*, Nr. 33, 28 Februarie. Vezi <http://www.pc.gov.au/inquiry/ncp/finalreport/ncp.pdf>. Revizuirea observă faptul că este dificil de stabilit empiric legături cauzale directe. În plus, măsurarea impactului net din această zonă este deosebit de complexă.

⁷ Vezi OECD (2006) Sondajul economic din Australia. “Performanța macroeconomică recentă continuă să impresioneze: creșterea PIB-ului de la începutul noului mileniu a avut o medie de peste 3% pe an, inclusiv câștiguri pe parte de comerț, creșterea venitului real brut cu o medie de 4% printre puținele state OCDE care au reușit o creștere atât de rapidă; rata șomajului a scăzut la aproape 5%, nivelul cel mai scăzut din anii 1970; inflația a rămas în intervalul țintă; și, ca urmare unei lungi serii de surplusuri fiscale, Australia este acum una dintre puținele state OCDE unde datoria netă generală a guvernului a dispărut.

Indiferent de nivelul de angajament, nevoia de resurse cea mai ridicată se înregistrează în etapa inițială a implementării. Un program detaliat de formare pe cele mai bune practici, de exemplu, necesită o ridicată investiție inițială de resurse. Formarea ulterioară, totuși nu ar avea același efect, deoarece sistemul ar funcționa deja mai bine, și relațiile personale dintre oficialii relevanți vor fi deja stabilite. Totuși, din cauza fluctuației de personal, formarea continuă este cu siguranță necesară după implementarea inițială.

7. Concluzii

Includerea evaluării concurenței în practicile decizionale ale guvernului cu privire la reglementări poate aduce beneficii economice importante prin identificarea zonelor în care activitatea pe piață este restricționată inutil și sugerând politici alternative care vor continua să urmărească obiectivele politicii, promovând în același timp concurența cât mai mult cu putință. Dat fiind că mediile instituțional, legal și federal al jurisdicțiilor OCDE diferă semnificativ, felul în care evaluarea concurenței se potrivește cel mai bine în cadrul activităților guvernului poate varia de la o jurisdicție la alta. Dar câteva idei reies de aici. În primul rând, autoritățile de reglementare sunt mai potrivite să efectueze evaluări ale concurenței, mai ales atunci când acestea sunt efectuate ca parte a RIA. În al doilea rând, autoritățile de concurență sunt cele mai potrivite pentru consilierea cu privire la evaluarea concurenței, oferirea de instuire cu privire la proces și efectuarea de evaluări selective ale concurenței. În cele din urmă, beneficiile introducerii unui program de evaluare a concurenței în activitățile de reglementare a guvernului justifică pe deplin costurile.

Standardele de trai s-au îmbunătățit constant de la începutul anilor 1990 și acum le depășesc pe cele din toate statele membre G7, mai puțin Statele Unite. *Reformele exinse, mai ales pentru promovarea concurenței, au jucat un rol capital în această privință.* Acestea au promovat creșterea productivității, mai ales în a doua jumătate a anilor 1990. Marea flexibilitate generată de către aceste reforme, împreună cu introducerea unui cadru robust de politici monetare și fiscal, au crescut rezistența economiei la o serie de șocuri majore în ultimii zece ani....” (emfază adăugată)

CAPITOLUL 4

INTEGRAREA EVALUĂRII CONCURENȚEI ÎN ANALIZA IMPACTULUI REGLEMENTĂRILOR*

Acest capitol prezintă felul în care evaluarea concurenței poate fi inclusă în analiza impactului reglementărilor.

1. Introducere

Uneori evaluarea unei anumite propuner utilizând Checklist-ul de concurență din Capitolul 1 demonstrează necesitatea unei evaluări mai complete a concurenței. De obicei, o asemenea evaluare poate fi efectuată odată cu analiza impactului reglementărilor (RIA) a unei anumite prevederi legale.

O evaluare detaliată a concurenței include (1) identificarea clară a obiectivelor politicii, (2) formularea de reglementări alternative care ar conduce la atingerea obiectivelor politicii, (3) evaluarea efectelor fiecărei alternative asupra politicii și (4) compararea alternativelor. Dat fiind că evaluarea concurenței identifică posibilitatea de slăbire a concurenței din cadrul unei industrii sau din cadrul industriilor asociate, factorii politici ar trebui să caute alternative cea afectează cel mai puțin concurența, dar care ar atinge obiectivul politicii. În situațiile în care nu se poate identifica o abordare alternativă, care afectează mai puțin concurența atingând obiectivul politic stabilit, ar trebui comparate beneficiile și costurile unei asemenea abordări. Analiza ar trebui să tragă concluzia că reglementarea este justificată doar dacă beneficiile rezultate din adoptarea reglementării anti-concurențiale depășesc costurile, inclusiv costurile asociate impactului asupra concurenței.

* Acest capitol a fost pregătit de Rex Deighton-Smith.

Utilizarea RIA s-a extins cu rapiditate printre membrii OCDE în ultimii zece ani și RIA este acum aplicată tuturor noilor reglementări¹ din majoritatea membrilor OCDE. Explicând extinderea rapidă a utilizării RIA ca parte a procesului decizional, OCDE afirmă:

Reglementările de calitate sunt percepute din ce în ce mai mult ca acelea care aduc rezultatele dorite cu costuri cât mai reduse. Se dezvoltă o percepție că toate acțiunile guvernelor pe parte de politici implică un compromis între diferitele utilizări ale resurselor, în timp ce obiectivul de bază al politicilor – inclusiv al reglementărilor – de creștere a bunăstării sociale este formulat din ce în ce mai explicit și acceptat².

RIA se bazează pe disciplinele de analiză cost/beneficiu, aplicate într-un context comparativ în care se evaluează performanța relativă a tuturor intervențiilor asupra politicii care pot conduce la atingerea obiectivului de bază al politicii.

Pe măsură ce RIA s-a extins, o mare parte a membrilor OCDE au trecut la lărgirea ariei acoperite de politica de concurență și legislația generală de concurență, cu a aplicare din ce în ce mai eficace a acestor reglementări. Această tendință este generată de recunoașterea faptului că creșterea nivelului de concurență în întreaga economie este absolut necesară atingerii obiectivelor mai largi de creștere economică și, în consecință, de creștere a nivelului de bunăstarea socială.

În mod evident, există o legătură foarte puternică între evaluarea concurenței și RIA. Într-adevăr, Principiile de Ghidare ale OCDE pentru Calitatea Reglementărilor și Performanță afirmă că analiza impactului asupra concurenței ar trebui inclus în procesul de revizuire a reglementărilor noi și existente.

Totuși, în practică, responsabilitatea RIA și analizei politicii de concurență revine unor părți diferite din aparatul guvernamental. Drept urmare, adesea există o coordonare insuficientă în efectuarea acestor două forme de analiză interconectate.

În puține țări, totuși, se încearcă unirea RIA cu evaluarea concurenței. De exemplu, în Marea Britanie, evaluarea impactului concurenței este parte obligatorie a RIA din 2002. În Comisia Europeană, evaluarea concurenței este parte a procesului RIA din 2005. În Statele Unite, documentele de ghidare ale RIA solicită

¹ În acest capitol termenul “reglementare” este utilizat generic referindu-se la toate tipuri de instrumente legislative, inclusiv legislația primară și secundară.

² *Politici de reglementare în Statele OCED: de la interventionism la Guvernarea Reglementărilor.* OECD (2002), p44.

explicit analiza impactului pe piață.³ În mod similar, Politica națională de concurență din Australia solicită ca toate documentele RIA să precizeze dacă reglementările propuse respectă condițiile din acordurile ce țin de Politica Națională de Concurență și să includă o analiză pentru a sprijini această concluzie.

Acest capitol explică cum oficialii pot utiliza evaluarea concurenței ca și componentă RIA. În majoritatea cazurilor, evaluarea concurenței va reprezenta doar o componentă minoră a RIA. În unele cazuri, totuși, ea va juca un rol mai important, iar acest Capitol descrie indicatorii care sugerează faptul că se poate este necesară o evaluare detaliată a concurenței.

Capitolul mai întâi analizează diferențele dintre RIA și evaluarea concurenței, explicând apoi posibilul beneficiu pentru RIA reprezentat de includerea explicită a evaluării concurenței ca element al RIA. Urmează analiza impactului negativ asupra concurenței impus adesea de reglementări. În cele din urmă, Capitolul descrie cadrul general al unei evaluări complete de concurență. Cei familiarizați cu Checklist-ul de concurență pot omite această ultimă secțiune.

2. RIA și analiza politicii de concurență

Analizele cost/beneficium efectuate în cadrul RIA de obicei compară rezultatele posibile pe baza mediului actual economic și de reglementare și s-ar putea să nu permită schimbări ai parametrilor majori care afectează acest mediu. Prin comparație, analiza politicii de concurență se referă la impactul modificărilor ale condițiilor de pe piață asupra nivelului de concurență, și, prin urmare, asupra rezultatelor posibile ce țin de eficiența economică și bunăstarea consumatorilor.

Chiar dacă cele de mai sus subliniază diferențele generale de abordare, tendința crescătoare ca materialele de ghidare ale RIA să necesite evaluarea impactului asupra concurenței ca parte a RIA reduce aceste diferențe în numeroase țări.

Concentrarea pe eficiența unei piețe⁴ este cea care face ca evaluarea concurenței să fie cel mai util element din carul întregii evaluări a reglementărilor. Acest element ajută la evitarea reglementărilor care restricționează inutil activitatea pe piață. Un beneficiu suplimentar al evaluării concurenței este faptul că ea ajută la

³ Vezi circulara A-4 a Biroului de Management și Budget, 17.09.2003.

⁴ Eficiența dinamică se concentrează pe eficiența în timp, cu modificările eficienței ce pot rezulta din inovație, dezvoltările tehnologice, abilitatea companiilor de a răspunde cu flexibilitate condițiilor de pe piață și dezvoltarea de furnizori de succes.

identificarea tuturor părților care pot fi afectate de propunerea de reglementare, mai ales a acelor care vor fi afectați indirect. Acest fapt poate ajuta oficialii să se asigure că consultațiile pe baza RIA sunt atotcuprinzătoare și, astfel, mai eficiente.

Așa cum s-a observat în Capitolul 1, prima etapă a evaluării concurenței, fie ea parte sau nu din RIA, este completarea Checklist-ului de concurență. Checklist-ul indică de obicei că majoritatea reglementărilor nu necesită o evaluare detaliată a concurenței. Vor fi, totuși, situații în care Checklist-ul indică necesitatea unei asemenea analize. Dacă, de exemplu, există cel puțin unul dintre cele patru tipuri de restricționare a concurenței identificate în Checklist, este nevoie de o evaluare mai detaliată a concurenței. Dimensiunile acestei evaluări ar trebui să fie proporționale cu cele ale posibilelor efecte negative asupra concurenței și analiza este efectuată ca element al RIA. Dacă, date fiind circumstanțele și experiența din trecut, există o posibilitate redusă ca restricționarea concurenței să fie semnificativă data fiind propunerea de reglementare, evaluarea întregilor efecte asupra concurenței poate fi scurtă și concisă.

3. Evaluarea timpurie a evaluării de concurență, ca element al RIA

Așa cum demonstrează următoarea secțiune, felul în care este concepută o structură de reglementare poate produce uneori efecte negative semnificative asupra concurenței. Acest fapt sugerează că oficialii responsabili cu formularea de politici ar trebui să efectueze evaluarea concurenței în primele momente ale procesului de dezvoltare de reglementări. În mod similar, sfatul OCDE este că *“RIA ar trebui inclusă în procesul de elaborarea de politici, în chiar primele etape”*⁵. Astfel, există un mesaj că ar trebui efectuate ambele tipuri de analiză timpuriu și ar trebui percepute de către factorii politici ca părți integrante ale procesului de dezvoltare de politici, mai degrabă decât adăugiri sau sarcini care trebuie efectuate separat de problemele mai mari ale dezvoltării de politici.

4. Revizuirea formelor majore de restricționare a concurenței

Următoarea secțiune oferă detalii suplimentare cu privire la importanța fiecărui tip de restricție a concurenței identificat în Checklist. Ea oferă ghidare oficialilor care se ocupă de reglementare care efectuează o evaluare mai detaliată a concurenței în cazul în care Checklistul indică faptul că aceasta este necesară. Ea subliniază importanța identificării obiectivelor de politici pe care guvernul dorește să le atingă prin intermediul unor anumite reglementări anti-concurențiale. De

⁵ Vezi *Analiza impactului reglementărilor: Cele mai bune practici în țările OCDE*. (OCDE, Paris, 1997), p215.

asemenea, se identifică pentru reglementările anti-concurențiale cel mai des întâlnite o serie de politici alternative care pot atinge aceleași obiective ca și reglementarea originală, fiind mai puțin dăunătoare concurenței. Sunt identificate, de asemenea, situații în care reglementările cu anumite tipuri de efecte anti-concurențiale pot fi justificate și se oferă îndrumare cu privire la modalitățile de reducere a acestor efecte anti-concurențiale.

Checklist-ul împarte restricțiile asupra concurenței identificate în patru categorii generale. Totuși, trebuie recunoscut faptul că unele dintre restricțiile specifice pot avea legătură cu mai mult de una dintre aceste categorii generale. De exemplu, crearea de regimuri de auto-reglementare sau co-reglementare poate conduce la limitarea numărului sau gamei de furnizori sau limitarea posibilității furnizorilor de a concura. Astfel, includerea fiecărui tip de restricție într-o anumite categorie a fost făcută conform rezultatului cel mai comun al utilizării restricției respective. Totuși, analiștii trebuie să țină cont de toate impacturile posibile asociate cu fiecare tip de restricție.

Obiectivul acestui capitol este de a prezenta celor care se ocupă de politici în general cadrul și conceptele care stau la baza RIA incluzând o evaluare a concurenței mai completă. *Ghidul de evaluare a concurenței* oferă o ghidare mai specifică pentru anumite tipuri de prevederi din politici.

4.1 Limiarea numărului sau gamei de furnizori

După cum sugerează Capitolul 1, reglementările care limitează numărul de producători care pot furniza pe o piață crează riscul de apariție a puterii de piață și de reducere a forțelor concurențiale. Chiar dacă acordarea de drepturi exclusive, stabilirea de scheme pentru licențe și autorizații și restricționarea participării la schemele de achiziții publice sunt cele mai frecvente trei forme de limitări ale reglementărilor cu privire la numărul de furnizori, există și alte forme de limitare a numărului de furnizori. Atunci când se face evaluarea impactului asupra concurenței al propunerilor de politici care conțin asemenea prevederi, este important de ținut minte că, acolo unde restricțiile reduc concurența pe piață, ele pot se pot transmite și în alte piețe.

4.1.1. Acordarea de drepturi exclusive

Beneficiile estimate ale acestor prevederi

Acordarea unui drept exclusiv are loc adesea în contextul a ceea ce se numește “monopol natural”. Aceasta înseamnă situația în care costul mediu de producere a unei unități scade, odată ce s-a început producerea, și se poate continua să scadă până la punctul în

care scara producției se prezintă în așa fel încât un furnizor individual poate satisface întreaga cerere de pe piața relevantă la un cost mai scăzut decât ar putea doi sau mai mulți furnizori care ar încerca să satisfacă întreaga cerere.

În asemenea cazuri, guvernele oferă uneori drepturi exclusive pentru a se asigura că consumatorii primesc acele bunuri la cel mai scăzut cost cu puțință și reglementează comportamentul furnizorului care a primit dreptul exclusiv pentru a împiedica utilizarea de către acesta a puterii de piață, pe cât posibil. Indiferent dacă era vorba sau nu de un monopol natural, factorii politici în trecut au acordat frecvent drepturi exclusive pe o perioadă lungă ca și măsură de încurajare a investițiilor semnificative și/sau strategice, mai ales în domeniul infrastructurii. Guvernele adesea au fost de părere că asemenea investiții sunt puțin probabile fără stimulentele oferite de către accesul garantat pe piață asigurat de acordarea unui drept exclusiv. Totuși, uneori rezultatul acestor politici a fost un nivel prea ridicat de investiții.

Natura și dimensiunile impactului negativ asupra concurenței

Acordarea unui drept exclusiv de a furniza un anumit bun sau serviciu reprezintă, bineînțeles, cazul extrem al unei “bariere în calea întării”. De fapt, acordarea unui drept exclusiv reprezintă stabilirea unui monopol privat. Această formă de reglementare are cu siguranță un impact negativ semnificativ asupra concurenței.

Indicii pentru utilizare și alternative posibile

Pot exista situații în care acordarea unui drept exclusiv reprezintă singura posibilitate de asigurare că un anumit serviciu ajunge pe piață. Totuși, autoritățile de reglementare ar trebui să înțeleagă faptul că alternativele care restricționează mai puțin concurența sunt impracticabile înainte de a acorda un asemenea drept.

Chiar și în cazurile în care acordarea unui drept exclusiv este justificată din cauza unor condiții de monopol natural pe o piață, o problemă fundamentală cu acordarea de drepturi exclusive pe termen lung o reprezintă faptul că schimbările tehnologice pot face ca motivul inițial pentru acordarea dreptului să fie redundant cu mult înainte ca dreptul respectiv să expire. În plus, un monopolist susținut de stat se poate afla într-o poziție puternică față de autoritatea de reglementare care încearcă să-l împiedice să-și folosească puterea de piață. Acest fapt, plus nevoia de a avea o abordare de reglementare foarte sofisticată în asemenea context, înseamnă adesea faptul că autoritatea de reglementare are un nivel relativ scăzut de succes în împiedicarea abuzului de putere de piață și în protejarea consumatorilor.

Dacă nu există alte alternative, autoritățile de reglementare pot dori să scoată la licitație dreptul exclusiv. Atunci când se acordă un asemenea drept, o atenție

deosebită trebuie acordată felului în care sunt concepute reglementările. De exemplu, trebuie abordate aspecte ca adecvarea relativă a unor reglementări cu privire la prețuri tip “cost-plus” față de reglementările “randament asupra investiției” față de reglementări “prag tarifar”. În plus, în multe cazuri, divizarea dreptului exclusiv între două sau trei părți poate conserva dinamica concurenței astfel încât există și rezultate benefice. De asemenea, trebuie cerută părerea guvernului sau a altor economiști cu privire la cel mai adecvat tip de licitație pentru vânzarea drepturilor respective.

4.1.2. *Stabilirea unui sistem de licențiere sau autorizare ca condiție de funcționare*

Beneficiile estimate ale acestor prevederi

Licențele sunt în general utilizate ca mijloc de asigurare a siguranței că doar acei furnizori care îndeplinesc standardele stabilite pot intra în industrie. Condițiile de licențiere includ, de obicei, cerințe cu privire la calificările minime, de exemplu standard minime pentru educația oficială și/sau experiență practică ce se aplică membrilor anumitor grupuri ocupaționale, cum ar fi practicienii din domeniul medicinei. Acestea sunt adesea implementate cu scopul atingerii de obiective de protecție a consumatorilor. Mai ales, atunci când consumatorii nu pot emite judecăți cu privire la competența practicienilor, condițiile de calificare și care pot fi dăunătoare din cauza unei practici incompetente. Alte condiții des întâlnite includ condițiile minime de asigurare care pot aduce beneficii importante pentru protecția consumatorilor, atunci când există posibilitatea de pagube semnificative pentru consumatori în cazul eșecului în afaceri, incompetenței sau fraudei (de ex. transferuri de proprietate, agenții turistice).

Natura și dimensiunile impactului negativ asupra concurenței

Atunci când reglementările conduc la bariere în calea intrării care sunt mai restrictive decât ar fi necesar pentru atingerea adecvată a obiectivelor reglementărilor, ele pot avea efectul de promovare a “protecției producătorului”, iar producătorii existenți le vor căuta motivând nevoia de promovare a “stabilității pieței”. În contextul condiției unei licențe de practicare, dimensiunea restricției impusă asupra intrării poate fi ridicată, deoarece condițiile de calificare sunt adesea completate elemente suplimentare, cum ar fi evaluarea caracterului. Alte condiții comune de licențiere includ nevoia deținerii anumitor asigurări sau condiții cu privire la capitalul minim de lucru. Uneori, există chiar și “limite moi” cu privire la numărul companiilor sau al practicienilor cărora li se permite accesul în industrie. Acestea pot fi implementate prin aplicarea testelor de “interes public”, care cer posibililor nou-intrați să demonstreze că există “nevoia” unui serviciu suplimentar

și, în unele cazuri, faptul că intrarea lor nu va avea un impact negativ asupra afacerilor jucătorilor existenți.

Unele condiții impuse de reglementări pot avea efectul de sporire a presiunii asupra unor furnizori pentru ca aceștia să părăsească industria din cauză că se află într-o poziție care nu le permite respectarea reglementărilor, și astfel pot avea un impact negativ asupra concurenței dacă există deja bariere semnificative în calea intrării. Unele restricții cu privire la ieșire, cum ar fi condițiile prea oneroase de achita beneficii compensatorii foștilor angajați sau pierderea garanțiilor nerambursabile, pot elimina motivația unei companii de a intra într-o industrie și, astfel, să acționeze ca bariere de facto.

Indicii pentru utilizare și alternative posibile

Urmărirea “stabilității pieței” reprezintă în general un motiv slab pentru impunerea de restricții de reglementare asupra intrării într-o industrie, deoarece concurența eficientă reprezintă un concept dinamic care include posibilitatea ca furnizorii să eșueze și, în același timp, solicit existent unui flux constant de nou-intrați într-o industrie (sau cel puțin posibilitatea de noi intrări) dacă trebuie menținute standard înalte de inovație și de răspuns la nevoile consumatorilor.

După cum se sugerează mai sus, condițiile cu privire la calificările practicienilor pot fi justificate în cazuri în care consumatorii nu pot lua o decizie cu privire la competența unui practician și unde consecințele (de ex. pagubele suferite de consumatori) luării unei decizii slabe sunt serioase și ireversibile. Ca și în numeroase domenii de reglementare, un principiu fundamental este asigurarea că restricțiile aplicate nu sunt mai restrictive decât ar fi necesar pentru atingerea obiectivelor de reglementare. Astfel, de exemplu, standardele de calitate a produselor nu ar trebui stabilite mai sus decât necesar pentru asigurarea siguranței consumatorilor. În mod similar, restricțiile cu privire la mărimea furnizorului (de ex. nu mai mult de o față per practician) nu ar trebui stabilite la niveluri la care crează un impact negativ semnificativ asupra concurenței sau eficienței.

În mod asemănător, atunci când se analizează nevoia de condiții de asigurare obligatorie, garanții de bună execuție și altele, ar trebui ținut cont de natura și dimensiunile efectelor negative asupra consumatorilor care pot apărea fie dintr-o practică necalitativă sau din greșeala unui furnizor. Trebuie ținut cont și cât de bine se pot informa consumatorii cu privire la efectele negative și cât de bine se pot proteja făcând alegeri în cunoștință de cauză, la fel de important ca și cunoașterea posibilității unor abordări alternative care să crească nivelul de cunoaștere în această direcție.

4.1.3. *Limitarea posibilității unor anumitor tipuri de furnizori de a furniza un bun sau serviciu*

Politicile care limitează posibilitatea unor tipuri de furnizori de a participa la achizițiile publice adesea constau în acordarea unui anumit tip de preferință (care poate fi sau nu explicită) unor furnizori dintr-o anumită regiune, stat sau țară. Alternativ, acestea pot acorda întâietate furnizorilor care prezintă alte caracteristici considerate de dorit, de exemplu stabilirea unei cote de participare la achizițiile publice pentru micii furnizori, sau cele care implementează anumite tipuri de acordare a contractelor.

Beneficiile estimate ale acestor prevederi

Obiectivele urmărite prin limitarea categoriilor de furnizori care pot participa la achizițiile publice pot fi multiple. Poate cele mai comune sunt schemele de preferință la nivel national și/sau de stat, care urmăresc încurajarea activității economice într-o zonă favorizată, adesea anumite industrii considerate de importanță “strategică”.

Natura și dimensiunile impactului negativ asupra concurenței

Limitarea participării la achizițiile publice conduce la creșterea costurilor guvernului prin limitarea concurenței. Dat fiind volumul total al bugetelor de achiziții publice, importanța unor asemenea restricții poate fi semnificativă.

În plus, există un potențial semnificativ de conflict între acele aranjamente preferențiale și alte domenii din politici. De exemplu, favorizarea furnizorilor dintr-o anumită regiune poate intra în conflict cu alte politici care favorizează micile afaceri.

Indicii pentru utilizare și alternative posibile

Schemele preferențiale pot avea un impact negativ semnificativ asupra concurenței din cauza poziției solide a guvernelor ca și achizitor. Acest fapt este mai semnificativ deoarece mijloacele alternative atingere al obiectivului urmărit prin schemele preferențiale există în numeroase domenii. De exemplu, acolo unde obiectivele politicii regionale sunt promovate, alternativele includ o serie de subvenții directe și/sau scutiri de taxe, prevederea unui cadru de reglementare mai favorabil în domeniile cheie, sau utilizarea de campanii publicitare/educaționale. Acolo unde obiectivul este promovarea micilor afaceri, opțiunile de scutire temporară de taxe / acordare de subvenții și de abordări de reglementare mai flexibile reprezintă alternative adecvate.

4.1.4. Creșterea semnificativă a costurilor de intrare sau ieșire

Beneficiile estimate ale acestor prevederi

După cum s-a explicat mai sus, reglementările care cresc semnificativ costurile de intrare sau ieșire sunt concepute pentru atingerea mai multor scopuri de reglementare. De exemplu, reglementările care stabilesc condiții foarte dure de ecologizare a fostelor zone industriale urmăresc obiective de protecție a mediului, dar, de asemenea, cresc costurile de ieșire (și, de fapt, și pe cele de intrare). În numeroase cazuri, pot exista puține mijloace alternative de atingere a acelor obiective de politici care nu vizează concurența. Din acest motiv, guvernele au acționat uneori pentru a reduce impactul asupra concurenței al unor asemenea prevederi oferind scutiri targetate sau sprijin furnizorilor pentru ca aceștia să respecte reglementările. De exemplu, producătorii de autovehicule cu volume mici au fost scutiți de anumite aspecte din reglementările cu privire la testarea autovehiculelor, sau sunt supuși unor protocoale de testare mai puțin dure.

Natura și dimensiunile impactului negativ asupra concurenței

Reglementările care cresc costurile de intrare sau ieșire de pe o piață vor reduce numărul de participanți la piață. Este nevoie de venituri brute mai mari, în asemenea situații, pentru a se obține un anumit randament pentru intrare. În plus, costurile de ieșire mai ridicate vor crește riscurile asociate intrării. Drept urmare, există un risc crescut de concurență redusă pe piață.

Indicii pentru utilizare și alternative posibile

Reglementările care stabilesc standard stricte de testare a produselor pot fi justificate atunci când există riscuri semnificative de apariție a efectelor negative asupra clienților asociate cu utilizarea produsului. În mod similar, alte reglementări care cresc costurile de intrare prin solicitarea anumitor asigurări sau demonstrarea capacității financiare pot fi justificate acolo unde riscurile financiare semnificative pentru consumatori pot apărea din eșecul în afaceri, incompetență sau fraudă.

În anumite situații, alternative cum ar fi oferirea de mai multe informații sau condițiile de dezvăluire a caracteristicilor produsului pot fi luate în considerare pentru a permite consumatorului să ia decizii mai informate. Într-alte cazuri, poate fi nevoie de reglementări deși ele cresc costurile de intrare, iar accentual ar trebui să cadă pe reducerea potențialului anti-concurențial prin asigurarea faptului că cerințele stabilite reprezintă un minim necesar pentru atingerea unui grad adecvat de protecție a consumatorilor.

4.1.5. Restricționarea fluxurilor de bunuri, servicii, capital și mână de lucru

Beneficiile estimate ale acestor prevederi

Numeroase reglementări au restricționat în trecut fluxul de bunuri, servicii, capital și/sau mână de lucru între diferite jurisdicții. Aceste limitări pot fi considerate a fi o subcategorie aparte a categoriei generale “restricții asupra întării”, analizată mai sus. Restricțiile din reglementări asupra fluxului de bunuri și servicii au fost adesea implementate ca instrument de politică regională sau națională. Aceasta înseamnă că guvernele au implementat aceste restricții încercând să mențină sau să crească fiabilitatea economiilor regionale sau naționale. Alte obiective asociate care pot fi urmărite prin asemenea politici (mai ales, atunci când sunt analizate la nivel național) sunt cele ale auto-suficienței sau protejarea “campionilor naționali”, din motive care țin de prestigiu sau din alte motive.

Un context în care se pot propune asemenea restricții protective sunt “industriile infante”⁶. Aceasta înseamnă, că aceste restricții pot fi promovate ca fiind o necesitate temporară pentru a se asigura dezvoltarea unei industrii locale în contextul unei sub-dezvoltări relative. Totuși, există riscul ca asemenea protecție “temporară” să se transforme într-un aranjament cvasi-permanent din cauza lobbyului semnificativ al furnizorilor locali care beneficiază de pe urma existenței prelungite a protecției.

Natura și dimensiunile impactului negativ asupra concurenței

Limitarea fluxului geografic de bunuri și servicii, impus acolo unde comerțul ar fi fezabil din punct de vedere tehnic și economic, are efectul de reducerea artificială a dimensiunii pieței bunului sau serviciului respectiv. Prin reducerea dimensiunii pieței, apar mai multe efecte negative asupra concurenței. În primul rând, probabilitatea ca gradul de concentrare al pieței să crească până la un punctul în care producătorii ajung să-și folosească puterea de piață. În al doilea rând, o piață mai mică și mai izolată poate fi asociată cu niveluri mai scăzute de inovație, diferențiere a produselor și altele. Astfel, consumatorii pot fi serviți la un nivel mai scăzut din punct de vedere al calității. Este, de asemenea, probabil ca rata de intrare să fie încetinită, iar posibilia nou-intrați să aibă de-a face cu dificultăți mai ridicate în a se stabili în ceea ce au devenit, datorită factorilor de reglementare, piețe mai mici din punct de vedere geografic și economic.

⁶ Industriile infant sunt acele industrii care s-ar putea să nu fie suficient de puternice pentru a supraviețui concurenței.

Indicii pentru utilizare și alternative posibile

În ultimii ani s-au recunoscut din ce în ce mai mult efectele negative posibile asupra concurenței cauzate de restricționarea fluxurilor de bunuri, servicii, capital și mână de lucru. Într-adevăr, în contextul European, libera circulație a bunurilor, serviciilor, capitalului și lucrătorilor a fost descrisă ca “cele patru libertăți” care constituie un pilon al Programului Pieței Unice, urmărit din 1992.

În general, există relativ puține contexte în care asemenea restricții pot trece testul cost/beneficiu. De aceea, factorii politici ar trebui să adopte o abordare sceptică cu privire la propuneri de reglementări care includ asemenea restricții. Acolo unde sunt impuse restricții, acestea ar trebui evaluate mai multe puncte de vedere, inclusiv dacă (1) există o legătură clară între restricția în cauză și îndeplinirea unui obiectiv specific de politică publică, (2) restricțiile nu sunt mai restrictive decât necesar pentru atingerea obiectivelor, (3) o analiză rațională sprijină probabilitatea ca obiectivul de politică să fie atins prin intermediul restricției și (4) restricțiile sunt limitate la o perioadă de timp definită prin conținutul reglementărilor.

4.2 *Limitarea posibilității furnizorilor de a concura*

Existența unui număr mare de concurenți nu reprezintă o condiție suficientă pentru dezvoltarea de piețe foarte concurențiale. Trebuie să existe o motivație puternică pentru concurența între furnizorii de bunuri și servicii. Reglementările, sub forma legislației generale de concurență, joacă un rol semnificativ incriminând o serie de comportamente anti-concurențiale (de ex. stabilirea de prețuri, împărțirea piețelor). Totuși, reglementările pot, de asemenea, reduce semnificativ posibilitatea furnizorilor de a concura. Majoritatea acestor limitări iau forma controlului prețurilor. În mod alternativ, reglementările pot restricționa felul în care produsele sunt vândute sau felul în care li se face reclamă sau pot stabili standard de produs greu de atins de unii furnizori. -a observant, de asemenea, o gamă alrgă de reglementări care limitează posibilitatea de a concura, inclusiv limitarea profiturilor, a cotei de piață, a cotelor de producție și altele.

4.2.1. *Controlarea prețurilor de vânzare a bunurilor sau serviciilor*

Beneficiile estimate ale acestor prevederi

După cum s-a observant în Capitolul 1, reglementările cu privire la prețul maxim sunt adesea introduce ca și consecință logică a limitării intrării pe piață. De exemplu, intrarea pe piața taxiurilor este foarte restricționată în majoritatea țărilor, ceea ce conduce la o cerere excesivă în timp pentru serviciile de taximetrie. Această cerere conduce, de obicei, la creșteri semnificative ale tarifelor. Reglementările cu

privire la tarifele maxime sunt adesea impuse în speranța protejării consumatorilor de creșteri ulterioare. Pe de altă parte, atunci când se utilizează reglementări cu privire la tariful minim, aceasta a deveni ca răspuns la concurența acerbă pe tarife și au apărut temerile de existență a “tarifelor de ruinare”⁷. În aceste cazuri, reglementările cu privire la tariful minim sunt în general percepute ca mijloace de protejare a micilor producători, sau a producătorilor locali și/sau a producătorilor mai puțin eficienți în fața concurenței “neloiale”.

Natura și dimensiunile impactului negativ asupra concurenței

Controlarea prețurilor de vânzare a bunurilor împiedică direct funcționarea forțelor și disciplinelor normale de pe piață. Atunci când se stabilesc tarife minime, furnizorii cu cel mai scăzut cost sunt împiedicați să câștige cotă de piață oferind tarife mai bune consumatorilor. În mod similar, atunci când există tarife maxime, motivația de a inova prin oferirea de produse noi și/sau de calitate superioară se reduce substanțial. Legislația cu privire la tariful minim are, de asemenea, dezavantajul de a reduce eficiența economică totală, prin încurajarea producătorilor ineficienți de a rămâne pe piață, împiedicând astfel folosirea resurselor în alte zone alternative mai productive.

Indicii pentru utilizare și alternative posibile

Reglementarea tarifelor arareori reprezintă cel mai eficace sau eficient mod de atingere a obiectivelor urmărite. De exemplu, în cazul pieței serviciilor de taximetrie, o modalitate mai bună de protejare a consumatorilor este de a rezolva limitările impuse furnizării pe piață. În cazul “tarifelor de ruinare”, utilizarea legislației generale de concurență poate fi alternativa superioară. Astfel, reglementările care propun controlul prețurilor pot fi analizate în detaliu.

4.2.2. *Limitarea publicității și a marketing-ului*

Beneficiile estimate ale acestor prevederi

Reglementările ce limitează posibilitatea de a face publicitate și marketing unor bunuri și servicii, există adesea pentru a împiedica publicitatea falsă sau înșelătoare, recunoscând în același timp rolul pozitiv jucat de publicitate și marketing în transmiterea informațiilor către consumatori. Asemenea interdicții păstrează

⁷ Tarifele de ruinare apar atunci când un furnizor adoptă, temporar, tarife care sunt mult sub costurile sale, așteptându-se ca ceilalți furnizori să iasă sau să-și schimbe comportamentul. Furnizorul își recuperează mai târziu profiturile pierdute prin creșterea prețurilor la nivelul anterior sau la unul superior.

încrederea consumatorilor în piață asigurându-se că alegerile disponibile pe o piață concurențială nu sunt subminate de decepție. Anumite restricții auxiliare, cum ar fi condițiile ca furnizorii să poată susține afirmațiile pe care le fac, sunt de obicei benefice, pentru că sunt adesea necesare pentru a împiedica decepția, mai ales în cazurile în care este dificil de obținut probe cu privire la falsitatea afirmațiilor.

În puține cazuri, atunci când produsele sau serviciile pot dăuna în anumite situații, cerințele generale de dezvăluire pot ajuta la educarea consumatorilor cu privire la posibilele efecte negative. Exemplele obișnuite include dezvăluirea legăturii dintre fumat și cancer prin reclama la tutun și dezvăluiri detaliate care însoțesc reclama la produsele farmaceutice în majoritatea țărilor care permit acest tip de publicitate.

Chiar dacă s-a invocat că limitările impuse publicității sunt un mijloc indirect de limitare a consumului acelor bunuri și servicii considerate a avea o valoare socială negativă sau care fac obiectul consumului în exces, aceste limitări nu au avut redus consumul acestor produse. În aceste cazuri, limitările cu privire la reclamă reduc informațiile disponibile consumatorilor și, în cadrul procesului, reduc concurența și cresc prețurile.

Uneori, reglementările restrâng publicitatea targetată la anumite grupuri (de ex. copii), ca recunoaștere a faptului că membrii unor anumite grupuri pot fi scând faptul că membrii acelor grupuri sunt mai deschiși publicității decât publicul general. O abordare comună pentru această publicitate este de a estima probabilitatea de deceptivă prin ochii membrilor grupului către care este direcționată publicitatea.

În unele cazuri, cum publicitatea la tutun sau alcool direcționată către copiii din jurisdicțiile unde vânzarea acestor produse către minori este interzisă, efectele negative asupra sănătății publice pot depăși clar beneficiile aduse consumatorilor. În aceste situații, publicitatea poate fi interzisă. Limitările de acest gen, atunci când sunt controlate pentru a nu fi prea extinse, pot aduce beneficii sociale semnificative.

Natura și dimensiunile impactului negativ asupra concurenței

În numeroase cazuri, restricțiile de publicitate și reclamă sunt prea generale pentru a avea ca efect restricționarea nejustificată a concurenței. Limitarea publicității și a marketingului pot avea consecințe negative asupra posibililor nou-intrați pe piață, deoarece restrâng substanțial posibilitatea unui nou intrat de-și informa posibili clienți cu privire la prezența sa pe piață și cu privire la calitatea bunurilor și serviciilor pe care le oferă.

Un domeniu de interes este acela al limitărilor publicității comparative, mai ales cea care face referire la comparațiile de prețuri. Deoarece prețul este un element important în decizia clienților, limitarea posibilității consumatorilor de a afla prețurile cu un cost minim poate reduce eficiența pieței.

Numeroase sectoare s-au protejat de concurență prin restricții cu privire la publicitate și marketing. Aceasta a fost situația profesiilor liberale. Dat fiind că înșiși membrii profesiei erau cei care reglementau acea profesie, membrii acestor sectoare au pretins că publicitatea poate părea “ne-etică,” și că membrii acelei profesii sunt motivați de altruism, iar câștigurile financiare căzând pe locul doi. Aceste afirmații nu au rezistat în fața analizei. După cum se descrie în volumul asociat *Ghidul de evaluare a concurenței*, studiile au demonstrat că aceste restricții asupra marketingului și publicității efectuate de practicieni nu protejează deloc consumatorii, ci cresc prețurile în mod semnificativ și scad accesul și posibilitățile de alegere ale consumatorilor.

Indicii pentru utilizare și alternative posibile

Legislația generală de protecție a consumatorilor conține invariabil interdicții ale practicilor publicitare prin care se induce în eroare și se înșală. Aceasta promovează piețe eficiente și este pro-concurență și, de obicei, înlătură nevoia de restricții impuse publicității la anumite produse sau servicii. Chiar dacă, uneori, există situații limitate în care restricțiile de publicitate sunt justificate pentru anumite bunuri sau servicii, fiecare dintre aceste situații trebuie analizată cu grijă din punct de vedere al raportului cost/beneficiu. Asemenea restricții aproape întotdeauna reduc eficiența economică și dăunează consumatorilor prin exacerbarea problemelor de asimetrie a informațiilor cu care au de-a face consumatorii.

Atunci când trebuie descurajat consumul în exces, abordările alternative la restricțiile de publicitate includ campaniile de informare și taxele de consum. Acestea reprezintă mijloace mai directe, eficiente de rezolvare a problemei identificate.

4.2.3. *Stabilirea de standarde care conferă un avantaj unor furnizori în detrimentul altora sau care depășesc nivelul pe care consumatorii informați l-ar alege*

Beneficiile estimate ale acestor prevederi

De obicei se stabilesc standarde minime de produs pentru atingerea obiectivelor de protejare a consumatorilor în prezența unui defecte reale sau percepute ale pieței, mai ales asimetria informațiilor. Asemenea standarde pot reduce nivelul de bunăstare

a consumatorilor dacă nivelul lor este prea ridicat. Ulterior, ele împiedică acei consumatori care prefer oferte mai ieftine (dar cu o calitate mai scăzută) să își satisfacă dorințele. Astfel, standardele de calitate a produselor nu ar trebui stabilite la un nivel deasupra celui minim necesar pentru asigurarea siguranței consumatorilor.

În mod similar, standardele de emisii industriale au ca scop clar obiective generale, laudabile, sociale. Totuși, ele pot, de asemenea, avea impactul anti-concurențial observat mai sus. Prin urmare, ele necesită o analiză atentă a costurilor și beneficiilor pe care le implică.

Natura și dimensiunile impactului negativ asupra concurenței

Reglementările care stabilesc standarde care sunt semnificativ diferite de practicile actuale pot restricționa substanțial posibilitatea furnizorilor pe piață de a concura. Un exemplu obișnuit este cel al reglementărilor de mediu care stabilesc limitele premise de emisii ale diferitelor substanțe toxice. Chiar dacă reglementările sunt adesea adecvate și necesare ca mijloc de asigurare a protecției sănătății publice, nivelurile stabilite pot avantaja un număr mic de furnizori aflați deja pe piață care dețin anumite tehnologii.

Un alt domeniu în care stabilirea de standarde poate avea un impact semnificativ asupra concurenței este stabilirea de standarde minime de calitate pentru anumite tipuri de produse. Din nou, pot exista obiective solide care stau la baza stabilirii acestor standarde, mai ales protejarea consumatorilor în fața riscurilor asociate cu utilizarea acelui produs. Totuși, acolo unde se stabilește un standard la un nivel mult mai ridicat decât practica existentă pe piață, unora dintre jucătorii de pe piață s-ar putea să le fie dificil sau imposibil să respecte standardul. Această situație poate apărea, de exemplu, atunci când doar anumite tehnologii de producție (care pot fi supuse protecției prin brevet) pot atinge noile standarde minime de calitate.

Atunci când furnizorii nu pot, din motive tehnologice, să îndeplinească noul standard, se poate ajunge la ieșiri semnificative din industrie, ceea ce afectează adesea în mod negativ procesul concurențial. Acolo unde singurele metode de atingere a standardelor sunt protejate prin brevet pentru a obține un avantaj concurențial pe piață. Pe de altă parte, chiar și acolo protejarea prin brevet nu reprezintă o problemă, micii furnizori sau cei care au mai puține resurse, s-ar putea să nu își permită investițiile majore care pot fi necesare pentru a respecta noile standarde de produs. În ambele cazuri, reducerea numărului de furnizori poate conduce la o situație în care furnizorii rămași să-și crească tarifele sau să-și exercite puterea de piață.

Indicii pentru utilizare și alternative posibile

Modificările standardelor reglementate cu privire la produse sau procesele productive apar treptat, reflectând modificările progresive ale preferințelor sociale și ale stării financiare a societății. Șansele sunt mai ridicate ca modificările foarte substanțiale de tip “on-off” ale standardelor să aibă impact anti-concurențial decât acele modificări moderate.

Adesea, este posibil ca instrumente alternative să atingă beneficiile urmărite prin implementarea standardelor minime. De exemplu, atunci când se stabilesc standard minime din motive care țin de protecția consumatorilor, este posibil să se acționeze prin oferirea de informații direct consumatorilor cu privire la riscurile asociate produselor, sau cerându-se dezvăluirea anumitor caracteristici ale produsului. Oarecum similar, atunci când s-au analizat modificările majore ale standardelor cu privire la emisii, guvernele au căutat să reducă impactul anti-concurențial prin oferirea de asistență financiară, tehnică sau altor tipuri de asistență furnizorilor mai mici astfel încât și aceștia să poată îndeplini noile condiții propuse.

4.2.4. Creșterea costurilor pentru anumiți furnizori

Beneficii estimate ale acestor prevederi

Poate cea mai des întâlnită formă de reglementare care crește costurile unor anumiți furnizori este cea care include “clauze cu privire la drepturile dobândite”. Acestea sunt aranjamente care solicită nou-intraților în industrie respectarea de standarde noi, mai ridicate, ia companiile deja existente pe piață respectă standard mai scăzute, care existau deja.

S-au adus mai multe argumente în favoarea adoptării de clauze cu privire la drepturile dobândite în anumite situații. În ceea ce privește calificările profesionale, adesea s-a afirmat că experiența practică îndelungată a unor practicieni vechi pe piață reprezintă un substituent adecvat pentru un nivel mai ridicat de calificare formală. În ceea ce privește tehnologiile de producție, uneori se argumentează că trebuie acordată o perioadă adecvată de timp pentru ca firmele existente pe piață să-și poată amortiza costurile irecuperabile ce țin de investițiile în fabrică pentru a putea respecta standardele de mediu și alte standard în vigoare la momentul punerii în funcțiune a fabricii.

Natura și dimensiunile impactului negativ asupra concurenței

“Clauzele cu privire la drepturile dobândite” pot distorsiona relațiile de concurență din interiorul industriei crescând costurile pentru anumiți furnizori (de

ex. nou-intrații pe piață, sau cei care implementează noi procese) mult mai mult decât pentru alții. Acest lucru poate împiedica intrarea, reducându-se astfel nivelul de inovație și presiunea concurențială de pe piață.

Indicii pentru utilizare și alternative posibile

Impactul negativ asupra concurenței al clauzelor cu privire la drepturile dobândite poate fi redus prin asigurarea faptului că acestea sunt limitate în timp și nu permanente, iar durata scutirii acordate este strict proporțional cu motivul pentru care este acordată. Totuși, mai general, este nevoie de o abordare sceptică în favoarea nevoii clauzelor cu privire la drepturile dobândite, deoarece ele reprezintă adesea o reflexie a încercărilor de apărare a intereselor ascunse de posibila concurență.

4.3 Reducerea motivației pentru furnizori de a concura

Secțiunea anterioară a subliniat posibilitatea reglementărilor de a reduce oportunitățile furnizorilor de a concura. Reglementările pot, de asemenea, avea ca efect reducerea motivației de a concura.

În general, furnizorii unui produs sau serviciu care se pot coordona pentru a-și împărți o anumită piață pot crește în mod colectiv profiturile rezultate de pe urma monopolului. Astfel, reglementările care facilitează sau ușurează cooperarea dintre producători reduc motivația de a concura acerb.

Acest lucru este cel mai posibil atunci când reglementările facilitează sau necesită schimbul de informații cu privire la variabile sensibile din piață cum ar fi tarifele, costurile și producția. În plus, reglementările care reduc posibilitatea clienților de a trece de la un furnizor la altul, au rolul de a reduce presiunea concurențială. Riscul unor asemenea efecte este cel mai ridicat atunci când grupurile de producători joacă un rol semnificativ la dezvoltarea și implementarea reglementărilor.

4.3.1. Auto-reglementarea și co-reglementarea

Beneficiile estimate ale acestor prevederi

Guvernele pot alege să-și asume întreaga responsabilitate pentru conceperea și implementarea unei structuri de reglementare sau pot alege să implice o asociație din industrie / profesională în aspectele ce țin de felul în care structura respectivă. Atunci când o asociație dintr-o industrie sau o asociație profesională își asumă responsabilitatea pentru reglementarea comportamentului membrilor săi, fără un

sprijin legislativ acordat de guvern (adesea la solicitarea guvernului) se utilizează termenul de “auto-reglementare”. Totuși, atunci când guvernul sprijină cu cadrul legislativ regulile dezvoltate, cel puțin partial, de către asociațiile din industrie/profesionale, se utilizează termenul “co-reglementare”.

Structurile de co-reglementare pot aduce guvernelor beneficii substanțiale, mai ales în contextul unei industrii sau profesii care nu a fost reglementată anterior. Implicarea asociației din industrie / profesionale adesea dă credibilitate structurii de reglementare în ochii celor care se supun respectivelor reglementări. Motivul este, pe de o parte, faptul că guvernul este perceput ca utilizând nivelul ridicat de expertiză specializată și înțelegere a industriei respective pe care îl dețin cu siguranță practicienii.

Implicarea asociației din industrie sau profesională înseamnă, de asemenea, faptul că guvernul poate adesea evita nevoia de dezvoltare a unui nivel înalt de expertiză în probleme care țin de piața respectivă și de calificările și obligațiile practicienilor în cauză. Drept urmare, guvernele pot dezvolta structuri de co-reglementare cu costuri semnificativ mai reduse decât ar fi nevoie pentru a dezvolta o soluție care se bazează 100% pe guvern. Acest lucru se întâmplă mai ales atunci când membrii unei profesii pot fi convinși că constituie organisme de reglementare și disciplină care să abordeze aspecte importante din funcția de reglementare, dar primesc finanțare limitată sau zero din partea guvernului.

Natura și dimensiunile impactului negativ asupra concurenței

Reglementările stabilite de cei care se supun lor pot aduce beneficii substanțiale prin verificarea ca standardele tehnice să fie adecvate și se dezvoltă odată cu tehnologia. Totuși, există un risc ridicat ca regulile adoptate de asociațiile din industrie sau profesionale să aibă efecte anti-concurențiale. De exemplu, o asociație profesională poate promulga cerințe stricte cu privire la calificări în mod intenționat pentru a proteja consumatorii, dar stabilește un nivel atât de ridicat pentru acele calificări (mai ales dacă practicienii existenți sunt scutiți) încât tarifele pe piață trebuie să crească. În mod similar, anumite reguli “bazate pe etică”, cum ar fi restricțiile asupra tarifelor la publicitate par mai degrabă să reducă posibilitatea producătorilor de a concura decât să crească șansele consumatorilor de a se apăra împotriva decepției. Astfel, în cazul co-reglementării adesea poate exista posibilitatea ca membrii profesiei sau industriei să beneficieze, iar argumentele ce țin de interesul public să fie folosite pentru a deghiza scopul ascuns al reglementărilor.

Condiția fundamentală atunci când se efectuează o evaluare a concurenței în aceste situații este să se evalueze reglementările conform efectelor scontate, mai

degrabă decât să se focalizeze doar pe scopul afirmat sau pe o presupune a motivelor. Astfel, atunci când se evaluează barierele în calea concurenței cum ar fi cele întâlnite în cadrul schemelor de co-reglementare există trei întrebări ajutătoare: (1) Ce efect negativ anume asupra consumatorilor poate aborda bariera?, (2) Este restricția propusă adaptată pentru a aborda acel efect negativ?, și (3) Efectul negativ pe care bariera încearcă să-l prevină, depășește pagubele suferite de consumator din cauza limitării concurenței?

Temerile cu privire la dezvoltarea de reglementări anti-concurențiale pot fi semnificative atunci când asociația din industrie / profesională respectivă joacă rolul dominant în dezvoltarea regulilor de comportament ce trebuie respectate. De exemplu, regulile de desfășurarea a profesiei juridice au interzis adesea “reducerile de prețuri”, “racolarea de clienți”, sau angajarea avocaților, precum și majoritatea formelor de publicitate. În numeroase cazuri, aceste restricții au fost eliminate prin reformele care au condus la asumarea de către guvern a unui rol mai semnificativ în reglementarea profesiei.

Indicii pentru utilizare și alternative posibile

O structură de co-reglementare de succes necesită existența unei asociații din industrie/profesionale cu numeroși membri în grupul supus reglementării. Asociația trebuie percepută de către membrii ei ca având un nivel relativ înalt de prestigiu dacă poate aplica sancțiuni (inclusiv excluderea din asociație) celor care nu respectă cerințele din reglementare. Existența acestor sancțiuni este, la rândul ei, necesare pentru a convinge consumatorii cu privire la credibilitatea structurii de reglementare.

Guvernele ar trebui să acționeze pentru a împiedica tentativele asociației din industrie/profesională de a utiliza puterile de co-reglementare într-un mod anti-concurențial. Aceasta poate include asigurarea ca ministerul de resort să aibă dreptul de a prova sau respinge coduri de comportament și, după caz, să înlocuiască reglementările guvernamentale dacă organismul din industrie continuă să propună versiuni inacceptabile.

4.3.2. *Condiția de a publica informații cu privire la prețurile, producția sau vânzările companiei*

Beneficiile estimate ale acestor prevederi

Reglementările ce solicită publicarea de informații cu privire la prețuri și producție sunt de obicei adoptate ca mijloace de reducere a costurilor de căutare pentru consumator oferind aceste informații din timp. În unele cazuri, reducerea costurilor tranzacțiilor în felul acesta poate îmbunătăți eficiența piețelor prin creșterea nivelului de înțelegere al consumatorilor al ofertelor de pe piață.

Natura și dimensiunile impactului negativ asupra concurenței

Reglementările care solicit participanților la piață să publice informații cu privire la prețurile lor sau la nivelul producției pot conduce la formarea de carteluri, deoarece o condiție cheie pentru funcționarea unui cartel este ca participanții la acesta să monitorizeze comportamentul pe piață al concurenților (sau co-conspiratori). Cartelurile pot apărea atunci când există mai puțini participanți la piață, atunci când barierele în calea intrării sunt înalte, atunci când produsele furnizorilor sunt relativ nediferențiate.

Publication informațiilor cu privire la prețuri poate, de asemenea, avea un efect anti-concurențial în industrii unde oferirea și negocierea de reduceri asupra prețurilor inițiale sau ‘recomandate’ este o practică obișnuită. Acest lucru se întâmplă deoarece concurenții ar avea altfel dificultăți semnificative în obținerea de informații cu privire la prețurile reale achitate altor furnizori concurenți. Într-un context în care informațiile cu privire la prețul real trebuie publicate, membrii cartelurilor pot identifica situațiile în care ceilalți membri nu respectă prețul sau cantitatea ‘agreată’.

Indicii pentru utilizare și alternative posibile

După cum s-a sugerat mai sus, temerile cu privire la comportamentul tip cartel pot apărea în situații în care există numeroși concurenți și/sau barierele reduse în calea intrării. În aceste situații, efectele pozitive ale acestor condiții de publicare pentru reducerea căutării pot fi bine justificate. Totuși, pe piețele mai concentrate, asemenea condiții pot avea mai degrabă un efect negativ. Pe piețele cu puțini furnizori și un produs standardizat, eforturile pe care consumatorii trebuie să le facă pentru a căuta între diverșii furnizori pot fi mai mici decât atunci când sunt prezenți mai mulți furnizori, iar riscurile de cartelizare sunt mai ridicate. Astfel, posibilele beneficii ale acestor condiții de publicare sunt evident mai scăzute.

Dacă publicarea prețurilor sau a informațiilor despre producție este percepută ca favorizantă pentru cartelizare, există alternative mai puțin riscante. Atunci când informațiile sunt colectate pentru stabilirea politicilor guvernamentale, s-ar putea să nu fie nevoie de publicarea acestora. Atunci când scopul este de a sprijini consumatorii sau de a oferi statistici generale, statisticile agregate sprijină mai puțin formarea de carteluri decât informațiile exiiente. Statisticile agregate la nivelul companiilor nu vor ajuta membrii cartelurilor să identifice un furnizor care încalcă acordul de cartelizare, în timp ce statisticile specifice companiilor pot identifica clar o companie care a deviat de la acordul de cartelizare prin prețuri sau cantitate. Statistica istorică oferă mai puține informații utile pentru carteluri deoarece cartelurile trebuie adesea să schimbe informații actuale pentru a decide cum să aloce

producția și stabilească prețuri, iar informațiile istorice nu le-ar ajuta semnificativ în aceste demersuri.

4.3.3. *Excepții de la legislația generală de concurență*

Beneficiile estimate ale acestor prevederi

În numeroase țări, anumite sectoare economice beneficiază de excepții de la legislația generală de concurență. În unele cazuri, aceste sectoare se supun propriilor legi de concurență, specifice sectorului. Într-alte cazuri, s-ar putea să nu existe nici o limitarea a comportamentului anti-concurențial din aceste sectoare.

Aceste excepții pot avea mai multe justificări. În unele cazuri, furnizorilor li se permite să coopereze pentru a-și îmbunătăți posibilitatea de a se impune și pentru a concura pe piețele de export. Într-alte cazuri, o piață poate fi permisă să coopereze din cauza existenței puterii monopsonistice din partea cumpărătorilor produselor și a dorinței guvernului care rezultă de aici de a crea un grad de putere de echilibrare (exemplele includ câteva mărfuri agricole). Numeroase companii relativ puternic reglementate au fost, de asemenea, scutite de legislația generală de concurență. În aceste cazuri, motivul pare a fi faptul că structura de reglementare specifică sectorului reprezintă un substituent adecvat pentru legislația generală de concurență.

Natura și dimensiunile impactului negativ asupra concurenței

Atunci când există o derogare substanțială de la aplicarea generală a legislației de concurență, există riscul clar de apariție a cartelurilor, abuzurilor de prețuri și concentrări economice abuzive. În plus, există o posibilitate semnificativă de apariție a distorsiunilor economice, deoarece diferite sectoare se supun unor medii de reglementare foarte diferite. Asemenea distorsiuni pot avea un impact negativ major asupra bunăstării economice prin distorsionarea deciziilor consumatorilor cu privire la ce produse sau servicii vor achiziționa.

Indicii pentru utilizare și alternative posibile

OECD a susținut în general faptul că excepțiile de la legislația generală de concurență ar trebui reduse sau eliminate:

Ca și strategie de reformă generală, guvernele ar trebui să extindă zona de acoperire și eficacitatea politicii de concurență. Zona de acoperire și eficacitatea legislației de concurență și a autorităților de concurență ar trebui revizuite și întărite acolo unde este cazul. Excepțiile de la legislația de concurență ar trebui eliminate, în absența dovezilor că

interesele publice nu pot fi deservite în alte modalități mai bune. (Raportul OECD cu privire la Reforma de Reglementare, 1997, p. 271)

Atunci când se identifică un anumit motiv pentru existența continuată a scutirilor, ar trebui ținut cont de mijloacele prin care aria acestora de acoperire ar putea fi redusă. De exemplu, un monopol care cere tuturor producătorilor unei anumite mărfi să vândă către un distribuitor, licențiat, de export, poate fi inferior unui sistem care permite producătorilor să se implice în aranjamente de vânzare la export, dar nu îi obligă pe aceștia să facă acest demers.

4.4 Limitarea alegerilor și informațiilor disponibile clienților

Secțiunile anterioare s-au concentrat asupra asigurării faptului că partea de furnizare a piețelor funcționează fără restricții nejustificate. Această secțiune, pe de altă parte, se concentrează pe importanța aspectelor ce țin de cererea de pe piață, care funcționează corect pentru ca rezultatele concurenței pe piață să îmbunătățească bunăstarea consumatorilor.

4.4.1. Limitarea posibilității consumatorilor de a decide de unde achiziționează bunurile sau serviciile

Beneficiile estimate ale acestor prevederi

Chiar dacă piețele funcționează mai bine atunci când consumatorii nu au restricții cu privire la alegerile pe care le pot face, acest fapt nu este întotdeauna valabil. Mai ales atunci când factorii politici cred că consumatorii pot lua decizii în necunoștință de cauză, cu efecte negative pe termen lung, ei pot restricționa opțiunile disponibile pentru consumatori. De exemplu, guvernele pot limita disponibilitatea unor anume produse farmaceutice analgezice astfel încât, analgezicele mai puternice și, poate, mai periculoase să necesite rețetă, în timp ce analgezicele mai slabe să fie disponibile fără rețetă. Mai general, guvernele pot restricționa opțiunile disponibile consumatorilor pentru a îmbunătăți rezultatele atunci când consumatorilor li se prezintă opțiuni incomplete, derutante, înșelătoare sau dificil de descifrat.

Restricțiile private asupra opțiunilor sunt comune. De exemplu, meniurile restaurantelor există pentru a restricționa și retrânge opțiunile consumatorilor. Modelele de autovehicule permit doar anumite opțiuni de pot fi alese de către clienți. În tranzacțiile private, aceste restricții au adesea un efect benefic deoarece permit specializarea și reducerile de costurile și mențin în același timp o legătură clară cu preferințele clienților. Consumatorilor le poate fi dificil să ia o decizie atunci când au de-a face cu numeroase opțiuni.

Natura și dimensiunile impactului negativ asupra concurenței

Restricțiile impuse de guvern asupra alegerilor pe care consumatorii le pot face prezintă riscul de limitarea nejustificată a opțiunilor acestora. Cerințele guvernului cu privire la prescrierea de lentile de contact pot fi exploatate de acei specialiști oftalmologi care prescriu lentile de contact care le poartă numele, limitând astfel posibilitatea consumatorilor de a achiziționa lentile de contact de la furnizorii care au cele mai mici prețuri.

Prin limitarea opțiunilor consumatorilor, aceste restricții pot conduce la un grad de concurență pe prețuri și calitate mai redus decât s-ar dori.

Indicii pentru utilizare și alternative posibile

Atunci când guvernele limitează posibilitățile de alegere, ar trebui ținut cont de mai multe alternative. Alternativa cea mai naturală poate fi o mai bună informare. Dar adesea existența unei restricții înseamnă că nu sunt suficiente informațiile. În situația prescrierii lentilelor de contact, regulile de prescriere au fost modificate astfel încât cei care eliberau rețetele pentru lentile de contact sub marcă privată trebuiau să ofere suficiente informații astfel încât să poată fi identificate alternative apropiate pe piață și înlocuite în mod legal de vânzătorii de lentile de contact. (pentru mai multe detalii, vezi Secțiunea 4.4.1 din Ghidul de evaluare a concurenței, volumul II din Setul de instrumente de evaluare a concurenței.)

4.4.2. *Reducerea mobilității clienților prin creșterea costurilor de schimbare a furnizorilor*

Beneficiile estimate ale acestor prevederi

“Costurile de transfer” pot fi definite ca acele costuri suportate de un consumator atunci când schimbă furnizorul unui produs sau serviciu.

Exemple de costuri de transfer:

- Utilizarea de contracte pe termen lung prin care consumatorii devin ‘capitivi’ pentru perioade lungi de timp și prin care se impun penalități financiare semnificative în cazul în care aceștia decid să schimbe furnizorul înainte de încheierea perioadei contractuale; și
- Absența portabilității numerelor de telefon, ceea ce face transferul de la un furnizor la altul neatractiv prin impunerea de costuri administrative asupra consumatorului.

Prevederile legislative care permit aplicarea costurilor de transfer pot ajuta la reducerea costurilor cu tranzacțiile prin recunoașterea costurilor reale și substanțiale pe care un furnizor trebuie adesea să le suporte în cazul în care un consumator se transferă la un alt furnizor. Pentru aceasta, prevederile care permit perceperea de costuri de transfer pot îmbunătăți bunăstarea consumatorilor și pot respecta principiile contractuale echitabile. De exemplu, penalitățile asociate cu rezilierea timpurie a unui contract pe termen fix nu reprezintă altceva decât vânzarea legată de produse și nevoia furnizorului de a-și recupera costurile cu elementele de capital (de ex. Telefoanele mobile) pentru care a încasat doar o plată parțială.

Natura și dimensiunile impactului negativ asupra concurenței

Crescând costurile de schimbare a furnizorilor, costurile de transfer pot reduce substanțial abilitatea furnizorilor de a concura. Costurile de transfer pot avea o importanță considerabilă în contextul de industrii nou competitive, acolo unde pot reprezenta o barieră importantă pentru reducerea în timp a poziției puternice a furnizorului deja existent pe piață.

Piețele de electricitate din nord ne oferă un bun exemplu. Acolo, diferite țări aveau niveluri semnificativ diferite de activități de transfer. Revizuirea reglementărilor în vigoare a indicat faptul că nivelul de transfer are o legătură strânsă cu natura și dimensiunea costurilor de transfer percepute în fiecare țară.

Acolo unde costurile reale semnificative sunt asociate cu transferul, pare inevitabilă permisiunea acordată furnizorilor de a trece aceste costuri asupra consumatorilor. Totuși, în cazul costurilor de transfer impuse într-o încercare de a reduce costurile tranzacției, ar trebui verificat dacă reducerea costurilor tranzacției care poate rezulta din introducerea costului de transfer justifică impactul anti-concurențial potențial pentru a reduce numărul de transferuri.

Chiar dacă exemplele de mai sus implică situații în care reglementările au abordat în mod explicit problema percepției acestor costuri de transfer, alte reglementări nu abordează acest subiect. Obiectivul de atingere a unui înalt nivel de concurență poate fi compromis dacă reglementările nu abordează acest subiect și permit furnizorilor să decidă după bunul plac dacă să impună în timp costuri de transfer noi sau crescute.

Indicii pentru utilizare și alternative posibile

Mai ales în cazul industriilor poaspăt restructurate, caracterizate printr-o companie existentă dominantă care se confruntă pentru prima dată cu concurență din partea nou-intraților, asigurarea faptului că costurile de transfer rămân scăzute

reprezintă o condiție necesară pentru dezvoltarea unei concurenței eficiente. Chiar dacă trebuie să fie îndeplinite și alte condiții (de ex. accesul la o rețea de tip monopol) costurile de transfer rămân esențiale pentru rezultatul concurențial.

Aceasta înseamnă că, atunci când se revizuieste o propunere de reglementare al cărui scop este implementarea unei reforme pro-concurență în cadrul unei industrii, orice prevederi care permit în mod explicit impunerea de costuri de transfer ar trebui analizate cu atenție și ar trebui percepute ca acceptabile doar atunci când există argumente puternice pentru utilizarea acestora. Acestea pot exista dacă se poate demonstra că există costuri semnificative asociate cu anumite activități pe care furnizorii trebuie să le desfășoare ca parte a procesului de transfer.

Nu ar trebui presupus că o asemenea situație este una obișnuită. În plus, atunci când furnizorul i se cere să suporte costuri substanțiale ca urmare a procesului de transfer, s-ar putea ca impactul pro-concurențial al reducerii sau eliminării costurilor de transfer să fie suficient de semnificativ încât autoritatea de reglementare să dorească să împiedice furnizorii de la recupera explicit acele costuri de la consumatori. Concurența dintre companii înainte ca clientul să ia decizia de cumpărare poate contribui la un impact negativ mai redus de pe urma costurilor de transfer.

Din această punct de vedere, o posibilitate destul de complicată este ca compania deja existentă pe piață să impună costuri de transfer noi sau crescute ca răspuns la noile presiuni din partea concurenței. Acolo unde există riscul clar de impunere de costuri de transfer, s-ar putea să fie nevoie de includerea prevederilor în structura de reglementări care va limita sau interzice utilizarea acestor mijloace.

4.4.3. *Modificarea fundamentală a informațiile necesare cumpărătorilor pentru a putea face achiziții eficiente*

În cazul de-reglementării de către guverne și al introducerii de piețe care anterior nu au existat, consumatorilor li se va cere să aleagă dintre produsele pe care anterior nu le-ar fi achiziționat. Această situație apare frecvent în sectorul privat, cu produse noi inovative cu o tehnologie de vârf. Alegerea de către consumatorul fără experiență anterioară este ceva obișnuit.

Uneori, totuși, toți consumatorii trebuie să aleagă, așa cum se întâmplă cu produsele considerate necesități. În numeroase țări, electricitatea este consumată pe scară largă. De-reglementarea sectorului energiei electrice poate uneori da clienților nu doar industriali posibilitatea de a alege. Dacă clienții industriali dobândesc rapid toate cunoștințele necesare pentru a lua o decizie de achiziție bună, nu toți clienții persoane fizice procedează la fel. Atunci când consumatorilor casnici li se acordă

dreptul de a-și alege furnizorul pe piețe noi, companii pot încerca să facă evaluarea ofertelor de către aceștia mai dificilă, de exemplu oferind produse complexe cu oferte introductive vândute prin tactici din ușă în ușă care descurajează comparațiile.

Un risc al acestor practici, în absența unei cerințe cu privire la informare din cauza “noii” naturi a produsului este că reformele vor fi desfășurate ulterior ca urmare a reclamațiilor consumatorilor. Acest risc crește atunci când se așteaptă ca de-reglementarea să conducă la tarife mai scăzute, dar mulți consumatori ajung să plătească prețuri mai ridicate atunci când se transferă de la un furnizor tradițional la unul nou.

Pentru a se asigura că de-reglementarea rezistă și că are succes, poate este mai bine de însoțit crearea de noi alegeri cu o cerință de informare care să ofere consumatorilor un punct de referință în compararea ofertelor.

Alternativele la asemenea cerințe de informare includ programe de informare și educative derulate de guvern. Prin acestea se pot distribui fluturași sau reclame la televiziunile publice pentru a educa consumatorii cu privire la opțiunile pe care le au de făcut după de-reglementare.

5. Proportionalitatea în efectuarea de evaluări ale impactului asupra concurenței

Checklist-ul de concurență din Capitolul 1 oferă o bază fiabilă pentru identificarea reglementărilor care conduc la apariția unui impact anti-concurențial. Totuși, importanța relativă a diferitelor impacturi anti-concurențiale diferă semnificativ. Dimensiunea evaluării de concurență ce se efectuează ar trebui măsurată față de estimarea inițială a dimensiunilor posibile ale impactului negativ al prevederilor asupra concurenței. O evaluare completă, detaliată a concurenței ar trebui efectuată când estimarea inițială sugerează faptul că costurile posibile ale aspectelor anti-concurențiale ale unei propuneri de reglementare sunt suficient de mari pentru a justifica cheltuirea resurselor necesare unei analize detaliate a concurenței.

Un factor cheie contextual în luarea acestei decizii este natura mediului concurențial actual în industria reglementată. Aspectele legate de concurență vor fi în general mai puțin presante atunci când industria este foarte concurențială, caracterizată de un număr mare de furnizori concurenți, procentaje semnificative de intrări și ieșiri și niveluri ridicate de inovație de produse și servicii. Pe de altă parte, pe o piață relativ statică, caracterizată de un nivel semnificativ de concentrare și intrări limitate, probabilitatea unui impact anti-concurențial este mult mai mare.

În cadrul unei evaluări a concurenței mai detaliate, atenția va cădea cu siguranță pe dimensiunea posibilă a impactului propunerii de reglementare asupra principalilor factori de presiune concurențială pe piața în cauză. Mai ales:

- Este posibil ca impactul propunerii asupra numărului de furnizori de pe piață să fie suficient de ridicat pentru a reduce numărul de jucători pe piață la un nivel la care coordonarea, sau comportamentul de cartel, să devină realitate?
- Există posibilitatea ca propunerea să aibă un impact semnificativ asupra aspectelor dinamice ale comportamentului concurențial pe piață prin, de exemplu, reducerea semnificativă a intrărilor sau prin stimulente pentru inovație?
- Există posibilitatea ca propunerea să limiteze posibilitatea sau motivația furnizorilor de a concura serios?

Pentru a efectua o evaluare exactă a concurenței, cel care efectuează revizuirea trebuie să înțeleagă clar natura și dimensiunea pieței în cauză. Acest fapt este cunoscut ca “definiția pieței.” O primă problemă este ce produse constituie piața? În ce măsură produsul sau serviciul reglementat poate fi substituit cu un altul? Este piața relativ statică sau este caracterizată de viteză mare de schimbare a tehnologiei și de introducerea frecventă de noi tipuri de produse? Care sunt dimensiunile geografice ale pieței? Este aceasta locală, regională, națională, sau internațională?

6. O procedură simplificată pentru efectuarea unei RIA cu o evaluare completă a concurenței

Prima etapă în efectuarea unei evaluări complete a concurenței în cadrul RIA este identificarea în cadrul procesului RIA mai general a obiectivelor noii reglementări. În al doilea rând, restricțiile existente asupra concurenței ar trebui identificate și analizate. Ulterior, ar trebui efectuată o analiză despre care și cât de semnificative sunt efectele negative ale propunerii asupra concurenței. În unele cazuri, poate fi util să se țină cont de dimensiunea actuală a presiunii concurențiale, cum ar fi definirea unei piețe relevante deși acest proces nu trebuie să fie unul formal sau elaborat. Definiția pieței este un instrument care trebuie utilizat atunci când poate fi utilă, și nu o condiție. Principalul element este să ne asigurăm că evaluatorul constată existența concurenței sau potențialului acesteia de a exista. În cele din urmă efectele politicii alternative asupra concurenței vor fi evaluate și comparate.

Mai multe indicații despre cum se efectuează o analiză completă a concurenței se regăsesc în secțiunile 5 și 6 din *Ghidul de evaluarea a concurenței*.

7. Includerea rezultatului în RIA

Majoritatea propunerilor nu vor afecta semnificativ concurența în mod negativ. Totuși, atunci unde evaluarea concurenței identifică slăbirea concurenței în industria afectată sau în industriile ce au legătură cu aceasta, elementele cheie ale propunerii at rebui regândite într-un context comparativ în care să se identifice și evalueze mijloacele alternative de atingere a obiectivului de reglementare, dar care sunt mai puțin restrictive pentru concurență.

Atunci când aceste alternative nu pot fi identificate, trebuie efectuată o comparație riguroasă, disciplinată a beneficiilor propunerii. Propunerea ar trebui adoptată doar dacă comparația arată că, după ce s-a ținut cont de costurile asociate impactului anti-concurențial indetificat de evaluarea, adoptarea propuneri poate aduce un beneficiu net⁸.

⁸ Această abordare este deja utilizată explicit în Australia. "Principiul legislative de ghidare", adoptat prin acordul cu privire la Politica Națională de Concurență prevede că legislația care restricționează concurența nu ar trebui adoptată dacă nu se poate dovedi că beneficiile resrticției pentru comunitate depășesc costurile și obiectivele reglementărilor nu pot fi atinse prin alte mijloace care afectează mai puțin concurența. Vezi Acordul cu privire la principiile de concurență, prevederea 5 (1).

ANEXĂ

Pe 22 octombrie 2009, Consiliul OCDE a adoptat o recomandare cu privire la evaluarea concurenței. Mai jos urmează textul acestei recomandări.

RECOMANDAREA CONSILIULUI CU PRIVIRE LA EVALUAREA CONCURENȚEI

CONSILIUL,

Luând în considerare Articolul 5 b) din Convenția cu privire la Organizarea Cooperării și Dezvoltării Economice datată 14 decembrie 1960;

Luând în considerare acordul încheiat cu ocazia Reuniunii Consiliului de Miniștri din 1997, conform căruia restricționarea concurenței este adesea costisitoare și ineficientă pentru promovarea intereselor publice și ar trebui evitată [C/MIN(97)10];

Luând în considerare Principiile OECD de Ghidare asupra Calității și Performanței Reglementărilor [C(2005)52], care solicită guvernelor să revizuiască din punct de vedere al concurenței propunerile de noi reglementări, precum și reglementările existente;

Recunoscând faptul că concurența promovează eficiență, ajutând la asigurarea faptului că bunurile și serviciile oferite consumatorilor corespund preferințelor acestora, aducând beneficii la tarife mai scăzute, o calitate superioară, un nivel mai ridicat de inovație și o productivitate mai ridicată;

Recunoscând faptul că o productivitate mai ridicată este esențială pentru creșterea economică și pentru o rată mai ridicată de ocupare a locurilor de muncă;

Recunoscând faptul că politicile publice servesc o gamă de obiectivele comerciale, sociale, de sănătate, siguranță, mediu ș.a.;

Recunoscând faptul că, uneori, politicile publice restricționează concurența nejustificat;

Recunoscând faptul că restricțiile nejustificate pot apărea fără intenție, chiar și atunci când politicile publice respective nu se concentrează pe reglementări economice și nu au scopul de a afecta concurența în nici un fel;

Recunoscând faptul că politicile publice care restricționează concurența în mod nejustificat pot fi reformate astfel încât să promoveze concurența pe piață, atingând în același timp obiectivele politicii publice;

Recunoscând faptul că reglementările și reforma industriilor reglementate necesită o evaluare detaliată a posibilelor efecte din punctul de vedere al concurenței;

Recunoscând faptul că politicile publice care dăunează mai puțin concurenței ar trebui alese în locul celor care dăunează mai mult acesteia, cu condiția ca ele să atingă obiectivele de politică publică urmărite;

Observând faptul că mai multe state deja efectuează o evaluarea a concurenței; și

Observând faptul că OECD și câteva state membre ale OECD au dezvoltat seturi de instrumente de evaluare a concurenței;

I. RECOMANDĂ cele ce urmează guvernelor statelor membre:

A. Identificarea politicilor publice existente sau în fază de propunere care restricționează concurența în mod nejustificat

1. Guvernele ar trebui să introducă un proces adecvat pentru a identifica politicile publice existente și în fază de propunere care restricționează concurența în mod nejustificat și pentru a dezvolta criterii specifice și transparente pentru efectuarea evaluării de concurență, inclusiv pregătirea de instrumente pentru depistarea acestora.
2. Atunci când efectuează evaluarea concurenței, guvernele ar trebui să acorde o atenție aparte acelor politici care limitează:
 - i) Numărul sau gama de participanți pe piață;

- ii) Acțiunile întreprinse de participanții pe piață;
 - iii) Stimularea participanților pe piață de a avea un comportament concurențial;
 - iv) Alegerile și informațiile disponibile consumatorilor.
3. Politicile publice ar trebui supuse unei evaluări de concurență chiar și atunci când urmăresc obiectivul de promovare a practicilor concurențiale și mai ales atunci când:
- i) Stabilesc sau modifică un organism sau regim de reglementare (de ex. evaluarea poate verifica, printre altele, dacă autoritatea de reglementare este complet separată de industria reglementată);
 - ii) Introduc un tarif sau o schemă de reglementare a intrării (de ex. evaluarea poate verifica dacă nu există modalități de intervenție mai rezonabile, care afectează mai puțin concurența);
 - iii) Restructurează monopolurile deținute de companii deja existente pe piață (de ex. evaluarea poate verifica dacă măsurile de restructurare își ating obiectivele de încurajare a concurenței);
 - iv) Introduc procesele de concurență-pentru-piață (de ex. evaluarea poate verifica dacă procesul de ofertare oferă stimulente pentru funcționarea eficientă în beneficiul consumatorilor).

B. Revizuirea politicilor publice care restricționează concurența în mod nejustificat

1. Guvernele ar trebui să introducă un proces adecvat de revizuire a politicilor publice existente sau aflate în stadiu de propunere care pot restricționa concurența în mod nejustificat și să dezvolte criterii specifice și transparente pentru evaluarea alternativelor.
2. Guvernele ar trebui să adopte alternativa mai pro-concurență care respectă obiectivele de interes public ținând cont și de costurile și beneficiile implementării.

C. Cadrul instituțional

1. Evaluarea concurenței ar trebui inclusă în revizuirea politicilor publice în cea mai eficientă și eficace manieră care respectă constrângerile instituționale și legate de resurse.
2. Organismele de concurență sau oficialii cu experiză în domeniul concurenței ar trebui incluși în procesul de evaluare a concurenței.
3. Evaluarea concurenței din politicile publice propuse ar trebui integrată în procesul de elaborare de politici din primele etape ale acestuia.

D. Definiții

În vederea corectei interpretări a prezentei Recomandări:

“politici publice” se referă la reglementări, reguli sau legislație.

“restricționarea nejustificată a concurenței” se referă la restricțiile impuse concurenței necesare pentru atingerea obiectivelor de interes public care sunt mai ridicate decât ar fi necesar, atunci când se ține cont de alternative fezabile și de costul acestora.

“participanții la piață” se referă la companiile, persoanele fizice și întreprinderile de stat care furnizează sau achiziționează bunuri sau servicii.

“organisme de concurență” se referă la instituții publice, inclusiv autoritatea națională de concurență, care sunt responsabile de susținerea, promovarea și creșterea concurenței pe piață, fără a se limita în cadrul acestui rol la un anumit sector.

“procesele de concurență-pentru-piață” se referă la procesele de licitarea organizate de guvern pentru alocarea dreptului de a furniza pe o anumită piață sau pentru utilizarea unei resurse guvernamentale rare pentru o anumită perioadă de timp.

“evaluarea concurenței” se referă la o revizuire a efectelor asupra concurenței ale politicilor publice ținând cont de politicile alternative și mai puțin dăunătoare concurenței.

II. INVITĂ economiilor statelor care nu sunt membre să se asocieze cu prezenta Recomandare și să o implementeze.

III. SOLICITĂ Comitetului pentru concurență:

Să servească ca forum de împărtășire de experiență conform prezentei Recomandări pentru statele membre și pentru cele care nu sunt membre care se asociază prezentei Recomandări;

Să promoveze prezenta Recomandare în cadrul celorlalte Comitete și Organisme relevante din cadru OECD;

Să emită peste trei ani un raport Consiliului în care să descrie experiența prezentei Recomandări.

Copii ale Setul de Instrumente pentru Evaluarea Concurenței sunt disponibile pentru descărcare în următoarele limbi:

www.oecd.org/competition/toolkit

Limba Arabă / العربية

Japoneză / にほんご

Chineză / 中文

Coreeană / 한국어

Engleză

Română

Franceză / Français

Portugheză / Português

Limba maghiară / Magyar

Rusă / Русский

Indoneziană / Bahasa

Spaniolă / Español

Italiană / Italiano

Turcă / Türk

Pentru informații suplimentare despre Setul de Instrumente pentru Evaluarea Concurenței, va rugăm să ne contactați la comp.toolkit@oecd.org // www.oecd.org/competition/toolkit